Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

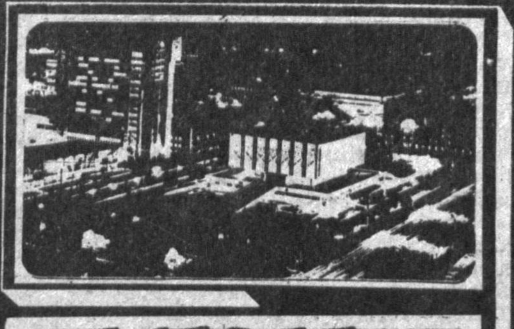

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 234 (7. 923) ◆ 1991 йил 4 декабрь, чоршанба ◆ Нархи 8 тийин

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРИГА, ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАРАКАТЛАРИГА, ИЖТИМОИЙ УЮШМАЛАРИГА

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида аҳиллик билан иштирок этишга келишувга

Ч А Қ И Р И Қ

Саховатли ва жафокаш халқимиз саодати йўлида. Ўзбеклар диёрида тинчлик ва осойишталик ҳукм сурсин деб. Жумҳуриятимиз барча халқларининг ўзаро ҳурмат ва тотувлиги ошиб бориши учун. Ўзбекистоннинг мустаҳкам давлат ва иқтисодий мустақиллигига эришиш мақсадида. Халқаро ҳамжамиятда ёш давлатимизнинг обрўйини сақлаб бориш истагида. Ўзбекистондаги одамлар ва демократиянинг тақдири учун масъуллигимизни тушуниб, соф ниятда сиёсий партияларга, ижтимоий-сиёсий ҳаракатлар ва ижтимоий уюшмаларга Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида аҳиллик билан иштирок этайлик, деб мурожаат қиляпмиз.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номи кўрсатилган ҳар бир номзод сайлов ҳаракатида қатнашувчи барча сиёсий ва ижтимоий кучларнинг инсоний ва фуқаролик ҳурматига лойиқ. Аждодларимизнинг ҳурмат борасидаги, айниқса одамлар орасида иззат-эътиборга сазовор бўлганларни эъзозлаш тўғрисидаги ўгитидан четга чиққан киши халққа панд берган бўлади.

Барчамизнинг ҳам ҳаёт юритишга ўз қарашларимиз ва воз кечиб бўлмас муқаддас тушунчаларимиз бор. Лекин Она, Ота, Ватан, Фарзандлар деган умумий муқаддас тушунчалар ҳам бор. Уларнинг осойишталиги ва бахтиёрлиги ҳақида ўйлаймиз. Она-Ватанимиз, жонажон Ўзбекистонимиз учун зарур бўлган мақсадлар йўлида бирлашайлик.

Ўз тарафдорларимизга мурожаат қилиб, сайловчиларимиз қўллаб-қувватлашларини истар эканмиз, ҳалол иш тутишга интиламиз. Ҳар бир воқеани, ҳар бир сўзни ҳақиқат тарозусида ўлчасак, кулфатнинг олди олинади. Президент сайловида муваффақият ниҳоятда зарур. Биз шуни ҳам биламизки, халқнинг энг юксак ҳурмат-эҳтиромини қозонган киши бутун халқ ҳақида ғамхўрлик қилажак. Сайловолди кураш халқимизнинг фарзандлари бўлмиш барчамизнинг орамизга асло нифоқ солмаслиги керак.

Орамизга келишмовчилик сояси тушгудек бўлса, буни халқимиз виждони кўтара олмаслигини унутмайлик, ана шунда барча сиёсий ва ижтимоий кучларнинг хилма-хил фикрларини чинакамиға ҳурматлаб, тотувликка эришишимиз мумкин бўлади.

Бир-биримизнинг жумҳурият Конституцияси ва қонунларида қайд этилган ҳақ-ҳуқуқимизга путур етказмайлик. Тушунмовчиликларни ўзаро яхши қўшнилардек ҳал қила борайлик, чунки ниҳоятда улуғ, заковатли ва бой бўла туриб, бегона бўлган ҳеч бир кимса бизнинг дардларимизга даво бўла олмайди.

Халқимиз минг йиллик тарихининг азоб ва машаққат ичра ҳуқуқий жамият ва кўп партиялилик туғилаётган ҳозирги дақиқаларида, Ўзбекистон фуқаролари, — эркак ва аёллар, ҳурматли қарияларимиз ва ғайрати жўш уриб турган ёшларимизга ёруғ юз билан қараб, ўз тарафдорларимизга, жумҳуриятимиздаги барча фуқаролар ва сиёсий, ижтимоий кучларга: ақли расо бўлайлик, деб илтижо қиламиз.

Азалий инсонпарвар ва бой маданиятимизнинг яшнаётган гуллардан халқ демократиясининг инсон учун, унинг оиласи учун тотли бўладиган меваси пишиб етилсин. Ушбу ажойиб мева халқнинг маънавий саломатлигини баркамол этиб, истеъдод ва тадбиркорликни барқ уриб ривожлантиради.

Азизлар! Оға-ини ва опа-сингиллар! Ўзбек биродарлар ва Ўзбекистонда яшайдиган барча халқлар! Ўзбекистон Республикаси Президенти умумхалқ сайловини мустақиллик сари, равнақ топувчи адолатли давлат сари дадил қадамга айлантириш борасидаги интилишимизни қўллаб-қувватланг ва мустаҳкамланг.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ КОТИБИЯТИ

БИНО ҚАД РОСТЛАДИ

СЕРГЕЛИ районини қурувчилар даҳаси деб бежиз айтишмайди. Чунки, кейинги пайтларда бу ерда турар жой бинолари ёмғирдан кейин чиққан қўзиқориндек кўпайиб кетди.

Яқинда бу ерда яна бир уй қад кўтарди. 72 хонадонли турар жой биносида ҳозир қурилиш-тиклаш ишлари асосан тугатилди. Бу ишни Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли ҳажмли-блокли тажриба уйсозлик комбинатининг 3-конвейер қурилиш бошқармаси амалга оширди. Айни пайтда уйда пардозлаш ишлари олиб борилмоқда.

Нодира АБДИРИМОВА.

ФОЙДА КЕЛТИРГАН ТАКЛИФ

КЕЙИНГИ йилларда Тошкентдаги 1-автомобиль таъмирлаш заводи цех ва участкаларида кўпгина техникавий янгиликлар амалга оширилди. Бунга эришувда корхонада олиб борилган техника ижодкорлигига доир самарали изланишлар муҳим аҳамият касб этди.

Шу ўринда завод мотор цехининг такомиллаштирувчи ва ихтирочилари жўшқин фаолиятини алоҳида кўрсатиб ўтиш жоиздир. Техника ижодкорларидан А. Коршунов, О. Карповлар бу борада кўп иш қилдилар.

Янгилик изловчилар қўлга киритган навбатдаги ютуқ ҳам корхона жамоасини мамнун қилди. Улар ихтиро қилган агрегат — «Тайфун» машинасидан эҳтиёт қисмларини сув билан ювишда кенг фойдаланиш мумкин. Бу таклиф корхонага катта иқтисодий фойда келтирмоқда.

Воҳид ВАЛИЕВ.

ЯНА БИР ҚУВНОҚ АСАР

КЕЙИНГИ йилларда Тошкент оперетта театри ижодий фаолияти янада ривож топмоқда. Унинг саҳнасида ўзбек оперетта асарлари билан бир қаторда қардош жумҳуриятлар бастакорларининг энг яхши ижод намуналари ҳам ўйналмоқда.

Театр аҳли ўзининг янги мавсуми давомида қатор қизиқарли постановкаларни мухлисларга тақдим этишни режалаштириб қўйди. Таниқли бастакор В. Улановскийнинг «Тилла жўжача» асари ҳам яқин орада саҳна юзини кўради. Шўхчан мусиқа оҳангларига бой бу оперетта ўзига хос янгича кўринишда ўз талқинини топади.

Мазкур томоша устида театрнинг етакчи актёрлари қизғин иш олиб боришмоқда.

Саодат ОДИЛОВА.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Тошкентда бўлиб ўтган бир қанча йирик саноат корхоналари, олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот муассасалари ёшлари намояндаларининг йиғилиши қатнашчилари республика ёшларига, бутун жамоатчилигига мурожаат этиб, Ўзбекистон Республикаси Президентига Ислом Каримов номзоди кўрсатилишини қўллаб-қувватлашга чақирдилар.

⊙ Тошкент автомобиль йўллари илмгоҳи олимлари бетон тайёрлашга доир самарали ва тежамли технологияни таклиф этдилар. Бу технология бетонни иссиқ сув билан ишлаш жараёнини истисно қилади ва темир-бетон конструкциялар тайёрлаш муддатини анча қисқартиради.

ИТТИФОҚДА

⊙ Украинада ўтказилган референдум ва президент сайлови якунлари бўлиб ўтган кенгашда Михаил Горбачев томонидан муҳокама қилинди. Унда СССР ташқи алоқалар вазири Эдуард Шеварднадзе ҳам қатнашди.

ХОРИЖДА

⊙ БМТ Бош ассамблеяси Бутрос Галини ташкилотнинг янги бош котиби этиб тайинланди.

⊙ Эрих Хонеккер агар Чилига келадиган бўлса, у хибсга олинади ва Германияга берилади, деди шу мамлакат ташқи ишлар вазирининг ўринбосари Эдмундо Варгас матбуот конференциясида.

ХДП: илк қадамлар

ҲАМКОР ВА ҲАМФИКР

⊙ Ўзбекистон Халқ демократик партияси район ташкилотлари таъсис анжуманларининг иккинчи босқичи ўтказилгандан кейин ташкилот кенгашлари ўз фаолиятини бошлаб юборди. Хўш, уларнинг илк режалари қандай? Райондаги ижтимоий-иқтисодий танглликларни ҳал қилиш, шунингдек турмушни демократия, тенглик ҳамда ижтимоий адолат қоидалари асосида барпо этиш учун қандай тадбирлар амалга оширилади? Шу каби саволларга жавоб олиш мақсадида мухбиримиз Ўзбекистон Халқ демократик партияси Ленин райони ташкилоти кенгашининг биринчи котиби Зикрилла Асатов билан суҳбатлашди.

— Ҳар қандай сиёсий партия сингари Ўзбекистон Халқ демократик партияси ҳам ўз аъзоларини ихтиёрий равишда бирлаштирувчи сиёсий ташкилотдир. Унинг бош мақсади — республикамизнинг барча фуқаролари учун ижтимоий адолат, муносиб турмуш тарзи ва маънавий янгиланишни таъминлашдан иборат. Биз бу мақсадларни Ўзбекистон ХДПси Дастури ва Низоми лойиҳалари матбуотда эълон қилинган кундан бошлабоқ фуқаролар онгига етказишга интилдик. Районда тузилган ҳудудий муваққат ташкилий комитет ва комиссия аъзолари тиним билмай ишладилар. Улар Ўзбекистон ХДПси район ташкилоти таъсис анжуманининг иккинчи босқичи ўтказилгунга қадар муайян юмушларни уддалашди.

Котибларга ваколат берилгач, ташкилий тайёргарлик ишлари аввалгига нисбатан юз чандон ошди. Партия ташкилотимиз ва унинг кенгаши аъзолари Ўзбекистон ХДПси сафларини мустаҳкамлаш учун демократия анъаналарига, умуминсоний қадриятларга, ахлоқ ва инсонпарварлик қоидаларига, ватанимиз ҳамда жаҳон тафаккурининг ютуқларига асосланиб, меҳнат аҳлини, уларнинг ижтимоий аҳволидан, насл-насаби, миллати ва диний эътиқодидан қатъи назар манфаатларини қаттиқ ҳимоя қилмоқдалар. Ҳар куни бир неча корхона ва ташкилотда бўлаяпмиз, аҳвол билан танишаяпмиз. Ошкора мулоқотимиз туфайли сафларимиз кун сайин мустаҳкамланаяпти.

Биргина «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтказилган ошкора мулоқотдан кейин 100 нафардан кўпроқ ишчи-хизматчи ва муҳандис-техник ходимлар янги партия сафига аъзо бўлиб кирдилар. Октябрь инқилоби номидаги тепловозлар таъмири билан шуғулланувчи завод, «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни, шаҳар йўл қурилиши ва таъмирлаши тресті сингари қатор корхоналарда Ўзбекистон ХДПсининг йирик бошланғич ташкилотлари юзага келди.

— Бундай иш юритиш билан аввалги йиллардан одат бўлиб қолган расмиятчилик ва ташвиқотга йўл қўйилмаяптими?

— Менимча ундай эмас. Аммо, талабчанлик доимо бўлиши керак. Гап шундаки, биз ҳар кимни ҳам сафимиз ўссин дея янги партияга қабул қилавермаяпмиз. Жамоага танилган, ҳалол меҳнати билан обрў орттирган илғор фикрли кишиларнинггина аризалари инобатга олинмоқда. Айрим нопок, сиёсий ғўр кишилар партия сафларига кириб олиб, унинг обрў-эътиборига путур етказишини яхши биламиз. Ошкора мулоқот пайтида улар ўзларини ошкор этиб қўйганликларини фаҳмламай қолаяптилар. Ана шу жиҳатларни назарда тутиб, корхона, ташкилотларда мулоқот ўтказишни мақбул кўряпмиз.

Ўртоқ Ислом Каримов Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг таъсис қурултойидаги маърузасида «...Одамларнинг ишончини қозониб, уларни ўз тарафимизга ўтказиб олайлик. Дастурий мақсадларимизга қўшилсалар ҳам, ҳозирча партияга аъзо бўлиб кирмаган кишилар орасидан хайрихоҳлар гуруҳларини тузиш бу ишнинг яхши усули бўлиб қолиши мумкин», деб бежиз айтмади. Ана шундай хайрихоҳлар гуруҳлари Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи аъзолари орасида жуда кўп. Шу туфайли ёшлардан янги партия сафига кирувчилар кун сайин кўпаймоқда. Ҳозиргача 200 нафардан кўпроқ ёшлар Ўзбекистон ХДПсига аъзо бўлдилар. Уларнинг асосий қисмини олийгоҳ ва билимгоҳларнинг талабалари ташкил этаётганлиги қувончлидир.

Бугунгача Ўзбекистон ХДПси аъзолигига қайта рўйхатдан ўтказиш учун ариза берганлар сафи районда 2 минг кишидан ошди. Улар 113 жойдаги партия ташкилотларига уюшиб турибдилар. Ўзбекистон давлат филармониясининг 18 нафар қўшиқчи ва созандаси жамоада тўғри, холисона ва одилона фикрини юзага келтириб, бир кунда Халқ демократик партияси сафига аъзо бўлишди. Бундай ўз тақдирини Ўзбекистон ХДПси тақдири билан боғлаётган жамоа вакиллари ҳақида кўплаб мисоллар келтиришим мумкин. Муҳими, янги партиянинг ҳар бир аъзоси ўзининг бутун куч-ғайратини Ўзбекистон давлати мустақиллигини таъминлашга, район ҳудудида яшаб турган ҳар бир кишининг тинч меҳнати ва осойишта турмуши учун шароит яратишга қаратаётгани характерлидир.

— Партия ташкилоти кенгашининг халқ депутатлари район Кенгашu ва унинг депутатларига муносабати қандай бўлади?

— Бугунги ижтимоий-иқтисодий муаммолар кўпайган бир шароитда халқ яратувчилик, оғир танглиқдан чиқиш йўлини тўғри ва аниқ кўрсатиб берадиган партияга эргашади. Бундай партия шубҳасиз ташкил топди. Бу — Ўзбекистон Халқ демократик партиясидир. Унинг аъзолари район Кенгаши депутатлари орасида ҳам мавжуд. Бизнинг районда район Кенгаши депутатларининг 50 фоизини янги партия аъзолари ташкил этади. Шуни назарда тутиб, район Кенгаши депутати бўлган Ўзбекистон ХДПси аъзоларидан гуруҳ тузилган. Район партия ташкилотининг ижроия органи унинг ишини мувофиқлаштириб боради. Халқ депутатлари район Кенгаши ва район партия ташкилоти кенгашининг мақсади битта: у ҳам бўлса халқ фаровонлигини таъминлай бориб, республика мустақиллигини мустаҳкамлашдир. Бу йўлда ҳамкор, ҳамфикрлигимиз давом этаверади.

— Ўзбекистон Халқ демократик партияси район ташкилоти кенгаши ходимлари ва ижроия бюро аъзолари ўртасида иш юритиш қандай тақсимланган?

— Таъсис анжуманимизнинг иккинчи босқичида район партия ташкилоти кенгашининг биринчи котиби ва котиб сайланди. Ундан ташқари, район партия ташкилоти кенгашида икки киши партия ташкилотчиси ҳисобланади. Улар бошланғич партия ташкилотлари билан бевосита шуғулланишади. Бир киши район Кенгаши депутатлари ва Кенгашда тузилган депутатлар гуруҳи фаолиятини мувофиқлаштириш, яна бир киши эса партия ҳисоби ҳамда бошқа ҳужжатларни юритиш ишларини бажармоқда. Фаолиятимизга район партия ташкилоти кенгашининг 9 нафар ижроия бюро аъзолари кўмаклашмоқда.

— Ўзбекистон ХДПси аъзолари қачондан бошлаб аъзолик бадалларини тўлай бошлайдилар?

— Ўзбекистон ХДПси аъзолигига қайта рўйхатдан ўтганлар ҳамда ариза билан янгидан аъзо бўлганлар ноябрь ойидан бошлаб аъзолик бадалларини тўлайдилар. Низомга кўра ҳар бир аъзо ўз ойлик даромадининг бир фоизи миқдорида бадал тўлаб боради.

Суҳбатдош Худойназар ҒОИИБОВ.

29 декабрь—Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Тошкент шаҳар ҳокими сайловлари, Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш куни

ИНОҚЛИККА ДАЪВАТ

Маҳалламизда Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига Ислом Каримов номзодини ҳамда Тошкент шаҳри ҳокимлигига Атҳамбек Фозилбеков номзодини қўллаб-қувватлашга бағишланган йиғилишга жуда кўп одам тўпланди. Йиғилиш қатнашчилари Ислом Каримовнинг халқимиз фаровонлиги йўлида амалга ошираётган ишларидан мамнун эканликларини таъкидлаб, ҳозирги мураккаб шароитда республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлашда жонбозлик кўрсатаётганини айтдилар ва унинг Президентликка номзодини бир овоздан қўллаб-қувватладилар.

Сайловолди йиғилишига кўп одам тўпланганининг яна бир сабаби шуки, маҳалламиз Фозилбековлар хонадони яшайдиган «Янгиариқ» маҳалласига қўшни бўлиб, у ишлаган «Миконд» заводининг ёнбошида жойлашгандир. Шу боисдан Атҳамбек Фозилбековни деярли бутун маҳалла танийди, десам хато бўлмайди.

Йиғилиш қатнашчиларидан бири, яъни Ренат Ризхсиев Атҳамбек Фозилбековнинг ён қўшниси ҳисобланади. У ана шу аҳил оила ҳақида бундай деди:

— Иброҳимбек аканинг етти нафар фарзанди, беш куёви, икки келини, сон-саноқсиз неваралари, чеваралари бор. Оиланинг улғайган барча аъзолари олий маълумотли, одобли, мурувватли зиёлилардир. Бутун оила тўпланиб қолса, катта ҳовли ҳам тор бўлиб қолади. Атҳамбек ака шу оилада, маҳалла кўз ўнгида ўсиб-улғайди, аҳил оиладан чиққан раҳбар бутун шаҳар аҳлининг тинч-тотув яшаши учун ҳамма чора-тадбирларни кўришига ишонаман. Ҳаммангизни унинг номзодини маъқуллашга чақираман.

«Миконд» заводи транспорт цехининг навбатчи механиги Акбар Бобоев шу заводда йигирма икки йилдан бери ишлаётганини айтиб, Атҳамбек Фозилбековнинг заводдаги фаолияти ҳақида батафсил гапирди.

Йиғилиш қатнашчилари Атҳамбек Фозилбеков номзодини шаҳар ҳокимлигига маъқуллаш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

Ғуломқодир ҲОШИМОВ,
Киров районидаги Абдураҳмон Жомий номли маҳалла комитетининг раиси.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН ОВОЗ БЕРИШАДИ

КЕЧА пойтахтимиздаги 110-мактабнинг мажлислар зали ўзгача руҳда бўлди. Бу ерга Ўзбекистон Республикаси Президенти ва шаҳар ҳокими учун кўрсатилган номзодларни қўллаб-қувватлашга шаҳар муаллимлари, мактабларнинг директорлари, мактабдан ташқари муассасаларнинг раҳбарлари, ҳунар-техника билим юртларининг етакчилари ташриф буюришди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети халқ таълими бош бошқармасининг бошлиғи Ҳамидулла Йўлдошев кириш сўзи билан очди. У Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг халқ таълимини юксалтириш, муаллимларнинг маиший турмуш шароитларини яхшилаш борасида амалга оширган ишлари ҳақида тўлқинланиб гапирди. Тошкент шаҳар ҳокими лавозимига номзод этиб кўрсатилган Атҳамбек Фозилбеков ҳам шаҳарда халқ таълимининг ривожланишига жуда катта ҳисса қўшмоқда. Йиғилишда сўзга чиққан 42-мактаб директори Н. Сербин, 15-ҳунар-техника билим юртининг директори А. Акбаров, Ўзбекистон педагогика илмий-тадқиқот илмгоҳининг директори Қ. Фозилхўжаев Ислом Каримов ва у бош бўлган республика раҳбариятининг катта саъй-ҳаракати туфайли шаҳримиз ва республикамизда барқарор вазият ҳукм суриб турганлиги, демократик ўзгаришлар кўзга яққол ташланаётганлиги, танг жараёнлар юмшаётганлигини таъкидлашди. Атҳамбек Фозилбеков ва у бош бўлган шаҳар Кенгаши ҳам қатъий байналмилал сиёсатни олиб бормоқда. Ана шу боисдан шаҳарда яхши вазият ҳукм сурмоқда. Барча иқтисодий ва ижтимоий қийинчиликларга қарамай Тошкент шаҳар Кенгаши Атҳамбек Фозилбеков раҳбарлигида кишиларни иссиқлик, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш учун барча ишларни қилмоқда.

— Кейинги йилларда республикада болаларимиз учун жуда кўп хайрли ишлар қилинди, — деди педагогика фанлари номзоди, лицей ўқитувчиси А. Ҳасанов. — «Ўқитувчи—90» поездида биз саёҳатга борган пайтимизда мактаб ўқувчилари учун бепул нонушталар жорий этилганлигини эшитиб, Украинадагилар жуда ҳайратга тушишди. Дарҳақиқат, Ислом Каримов ва Атҳамбек Фозилбеков ўз меҳнатлари, кишиларнинг муаммоларини ечишга сезгир муносабатда бўлишлари билан халқ, республика ишига ўз садоқатларини кўрсатишди. Ана шу боисдан биз Акмал Икромов районида улар учун овоз берамиз.

245-болалар боғчасининг мудири Л. Имомхўжаева номзодларни кишилар тақдири учун қайғурадиган, меҳрибон ва эътиборли раҳбарлар деб атади.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига Ислом Каримов номзодини, Тошкент шаҳар ҳокими лавозимига Атҳамбек Фозилбеков номзодини қўллаб-қувватловчи қарор қабул қилинди. Халқ таълими ходимлари уларни ўзларининг номзодлари деб атадилар.

СУРАТДА: шаҳар халқ таълими ходимларининг номзодларни қўллаб-қувватлашга бағишлаб ўтказган йиғилишидан бир лавҳа.

Рустам Шарипов сурати

Бевосита мулоқот

БОЗОР ШАРОИТИГА ЎТИШ: УМИД ВА ХАВОТИРЛИКЛАР

⊙ Бугунги кунда тошкентликларнинг кўпчилиги турмушимизга кириб келаётган бозор иқтисодиётидан қаттиқ ташвишдалар, десак хато қилмаган бўламиз. Бинобарин, бозор муносабатлари иқтисодиётдаги танглик, давлат дўконларидаги бўш пештахталар, тижорат савдо шохобчалари ва бозорлардаги нарх-навонинг жуда баландлиги, буларнинг барчаси инқирознинг кучайиб бораётгани ҳамда турмуш даражасининг кескин пасайиб кетаётганлиги билан уйғунлашади. Бу — Тошкентдек катта шаҳар фаолиятининг деярли барча соҳаларидаги мавжуд муаммоларни янада мураккаблаштиради.

Шу боисдан пойтахт аҳолиси уларни яқин кунлар ичида қандай ўзгаришлар кутаётгани ва шу асосда нималарга таянишлари мумкинлигини билишни хоҳлашлари тушунарлидир. Кўпчилик энг долзарб саволларга шаҳар раҳбарларининг ўзларидан жавоб олиш истагини билдирди.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномалари муҳарририяти ана шу истакларни инобатга олган ҳолда, тошкентликларнинг халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси Атҳамбек Иброҳимович Фозилбеков билан сим орқали бевосита мулоқотни ташкил қилди. Бозор шароитига ўтиш, хусусийлаштириш, барча хизматларнинг янги шароитда шаҳримиз иқтисодиётини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга доир фаолиятини такомиллаштириш сиртқи учрашувнинг асосий мавзуи бўлди.

КУЗДА тутилганидек, соат 16.00 да А. И. Фозилбеков муҳарририят хоналаридан бирида ўрнатилган телефонлар олдида ўз ўрнини эгаллади. Лекин у муҳарририятга бир ўзи ташриф буюрмади: Тошкент шаҳар Кенгаши раисининг ўринбосари Анна Владиславовна Гончарова, Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Карим Расулович Расулов, шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Леонид Андреевич Костин, Сергей Иванович Парфенов, Баҳодир Ғаниевич Йўлдошев ҳамда Тошкент шаҳар ижроия комитетининг тошкентликларнинг турмуш тарзини яхшилаш учун аниқ участкаларга масъул бўлган етакчи бошқарма ва бўлимларнинг раҳбарлари Атҳамбек Иброҳимовичнинг ёнидан жой олдилар. Дастлабки қўнғироқлароқ уларнинг шаҳарликлар билан бўладиган мулоқотда фаол иштирок этишларига тўғри келишини кўрсатди.

Саволлар жуда кўп бўлди. Рўзнома ҳажмини инобатга олиб ва муштарийларга қулайлик яратиш мақсадида учрашув натижаларини умумлаштиришга, яъни бўлиб ўтган мулоқотни тўлалигича эмас, балки «савол-жавоб» тарзида, энг муҳимларини ёритишга қарор қилдик.

Уй-жой коммунал хўжалиги ва яқин келажакда амалга ошириладиган, уй-жойларни хусусийлаштириш масаласи бўйича кўп саволлар тушди. Шунинг учун ҳам бевосита мулоқотни ана шу мавзудан бошлаймиз.

(Давоми 2-бетда).

МАНГУ ЛАҲЗАЛАР

НОМЛАРИ бутун дунёга танилган кўпгина машҳур санъаткорлар ўзбек диёри билан яқин алоқада бўлиб, ижодий ҳамкорликда фаолият кўрсатган эдилар. Атоқли совет бастакорларидан Дмитрий Шостакович, Арам Хачатурян, Эмил Гилельс ва бошқалар ҳам ўзбек халқининг яқин дўсти эди.

Машҳур санъаткор, Шўролар Иттифоқи халқ артисти Мухтор Ашрафий бу донгдор ижодкорлар билан кўп мулоқотда бўлган. Улар ўртасида яқин борди-келди алоқалари йўлга қўйилган эди. Ана шу дўстлик муносабатлари рамзи ўлароқ улар биргаликда суратларга тушган эдилар.

Мангу лаҳзаларга айланган бу ноёб суратлар яқинда Мухтор Ашрафий уй-музейидан алоҳида экспозиция янглиғ ўрин олди. Бу тадбир атоқли бастакор таваллудининг 80 йиллиги олдидан амалга оширилди.

Жамила АКБАРОВА.

БИЗ ИСТИҚОМАТ ҚИЛАЁТГАН УЙ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Кўпгина ҳамшаҳарларни уй-жойларни хусусийлаштиришда улар истиқомат қилаётган хонадонлар ва уйларнинг ҳолати ҳамда уларнинг қаерда жойлашганлиги ҳисобга олинадими-йўқми, деган савол қизиқтиради. Масалан, Чилонзор даҳасининг 8-мавзесида яшовчи Ксения Осиповна Гаврилова ўзи истиқомат қилаётган 6-уй ертўласида доимо сув тошиб ётиши, ахлат ўз вақтида ташиб кетилмаслиги, дераза ва эшиклар синдирилганлигини хабар қилди. Ш. Руставели кўчасининг 13-уйидан Анна Дмитриевна Бишевская эса уйнинг қачон қурилгани, ҳавосининг тоза-тозамаслиги ва атроф шовқинлиги ҳам ҳисобга олинадими, деб сўраяпти.

Уйларни хусусийлаштиришда уйнинг қурилган йили, умумий ва турар жой майдони, қулайлиги, айвон (балкон) ларининг мавжудлиги, қаерда жойлашганлиги, шунингдек оила таркиби, районнинг қай даражада гавжумлиги ва ҳоказолар ҳисобга олинади. Бу жиҳатларнинг барчаси квартираларни хусусийлаштириш ва уларни баҳолашга ўз таъсирини кўрсатади.

Уй-жой фондидан фойдаланиш юзасидан К. О. Гаврилова хабар қилган камчиликлар уй хусусийлаштириладими-йўқми, бундан қатъи назар бартараф қилиниши керак. Муштарийга жавоб берилганидек, бу уйдаги барча камчиликлар тугатилади.

Уй-жойлардан фойдаланиш идораларининг ишидан шикоят қилган кўплаб тошкентликларни уйлар хусусийлаштирилганидан кейин уларнинг ишида яхши томонга ўзгариш бўладими-йўқми, деган савол қизиқтираяпти. Масалан, «Марказ—14» мавзесида яшовчи Юрий Михайлович Лакаев, уйлар хусусийлаштирилгач, уларга нормал шароитда иссиқлик бериш кафолати тўғрисида сўраяпти. Сабаби, у истиқомат қилаётган 25-уйда кейинги 12 йил мобайнида хона ҳарорати 12-15 даражадан ошмас экан.

Уй-жойлар хусусийлаштирилгандан кейин хонадон эгалари муайян уй-жойлардан фойдаланиш ташкилотлари билан шартномалар тузадилар. Бундай идоралар шартнома, шу жумладан иссиқлик билан таъминлаш шартлари бажарилгандагина тегишли миқдорда ҳақ олишади. «Марказ—14» мавзесидаги юқорида тилга олинган уй масаласига келсак, унинг иссиқлик таъминотини яхшилаш мақсадида шу йил ертўлалардаги иситиш қувурлари алмаштирилди.

Дарвоқе, Тошкент шаҳар Кенгашининг раисига қўнғироқ қилганлар ёки илгари ёзма мурожаат этганларнинг аксарияти айнан хонадонлари ёмон иситилаётганидан шикоят қилишади. Гарчи бу масаланинг асосий мавзуга бевосита алоқаси бўлмасада, шикоят ва аризалар эътибордан четда қолмади. Айрим ҳолларда, масалан, «Марказ—5» даҳасининг 46-уйида истиқомат қилувчи Лариса Ивановна Голикованинг шикояти кўриб чиқилиб, хонадонидаги иссиқлик системаси созлаб берилди. Бошқа аризалар, хусусан, Жанггоҳ кўчасининг 9-уйида яшовчи Фарида Петровна Бобрик ва бошқа кўплаб ҳамшаҳарларимизнинг мурожаатлари бўйича шуғулланилмоқда. Тилга олинган барча масалалар яқин кунлар ичида ҳал этилади.

Саволларнинг аксарияти бевосита уй-жойларни хусусийлаштириш шартлари, хонадонларни шахсий мулк сифатида сотиб олиш ва улардан ўз эҳтиёжларига кўра фойдаланиш имконини беришга тааллуқли бўлди.

«Марказ—13» мавзесининг 22-уйида истиқомат қилувчи уруш ногирони Борис Мирonoвич Гидилин хонадонини шахсий мулк сифатида расмийлаштиргач, уни район ижроия комитетининг рухсатисиз сотиши мумкинми, мумкин эмаслиги билан қизиқаяпти.

Бундай ҳолда Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатининг қарорига мувофиқ давлат уйларида яшаётган фуқароларнинг шахсий мулки бўлган хонадонларни сотиб олиш ҳуқуқи кўпроқ район ижроия комитетларига берилган. Аралаш мулкнинг бир қисмини (бинобарин, уй, умуман хонадонлар шахсий мулк бўлолмайди, улар давлатга тегишлидир) сотишдагина унинг эгаси, бошқа пайтда эса район ижроия комитети устунликка эга бўлади.

Қорақамиш 1/4 даҳасида истиқомат қилувчи 1-гуруҳ ногирони Аҳмаджон Шукуров хонадон эгаси бўлган онаси (уруш қатнашчиси) оламдан ўтгани, унинг номидаги бир хонали квартирани ногирон отаси билан ўзига шахсий мулк сифатида расмийлаштирилиши мумкинми, деб сўраяпти.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ногиронлар, уруш, қатнашчилари, байналмилалчи-жангчилар ва ҳалок бўлганларнинг оилаларига... қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ барча имтиёзлар онахоннинг умр йўлдошига ўтади. «Тошкент шаҳрида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш шартлари ва тартиби тўғрисидаги Низом» лойиҳасига кўра эса бир хонали ҳонадонларни, умумий ҳажмидан қатъи назар, шахсий мулк сифатида бепул бериш кўзда тутилган.

Уруш қатнашчиси Петр Карпович Решетников (Зальная кўчаси, 3-уй) Президентимизнинг Фармонига кўра хонадонини шахсий мулк сифатида расмийлаштириш учун ҳужжатларини уй «ПромНИИпроект» олийгоҳининг ихтиёрида бўлган уй-жойлардан фойдаланиш идорасига топширганда муассаса директори: «Бу ҳақда Москвада маслаҳатлашиб келгани»ни важ қилиб, хонадонини шахсий мулк сифатида топширишдан бош тортганлигини маълум қилди.

Хонадонлар қайси идорага тегишли эканлигидан қатъи назар уруш қатнашчиларига шахсий мулк сифатида топширилиши кераклиги Петр Карповичга маълум қилиниб, Фрунзе район ижроия комитетига яқин фурсатда унга кўмаклашиш вазифаси юклатилди.

Собиқ муаллим Аврор Петровна Штирнованн (Полторацкий 1-тор кўчаси, 6-уй) Ўзбекистон Республикаси Президентининг ўқитувчиларга имтиёзлар бериш тўғрисидаги тегишли Фармонига мувофиқ ўқитувчиларга уй-жойларни хусусийлаштириш қай йўсинда амалга оширилиши қизиқтирди.

Бу масала район ижроия комитети номига ёзилган ариза ва халқ таълими органлари томонидан берилган маълумотномалар асосида амалга оширилади.

Геннадий Васильевич Громоков уй-жойларни хусусийлаштириш тўғрисидаги лойиҳада байналмилалчи-жангчилар негадир тилга олинмагани ҳақида сўраяпти.

Ўзбекистон Президентининг Фармонига мувофиқ байналмилалчи-жангчиларга уй ҳақи ва коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш борасида имтиёзлар берилган. Шу боисдан улар учун хонадонларни хусусийлаштириш умумий асосларда амалга оширилади.

«Марказ—13» мавзесида яшовчи Ноила Бекмамедовани хусусийлаштирилгунга қадар тўланган хонадон ҳақи хусусийлаштиришда ҳисобга олинадими-йўқми, деган савол ташвишлантиради.

Тўланаётган квартира ҳақи уй-жой фондидан фойдаланиш ва уларни таъмирлаш мақсадларига сарфланади. Шу сабабли хусусийлаштиришда хонадон ҳақи унинг қийматига кирмайди. Айни пайтда уй-жойларни хусусийлаштириш тўғрисидаги Низом лойиҳасида турмуш кечириш даражасидаги даромаддан ҳам кам даромад топадиган оилалар учун муайян қулайликлар яратиш кўзда тутилган. Бундай оилаларга муниципал фонддан, аммо хусусийлаштириш ҳуқуқи берилмаган ҳолда, хонадонлар бепул берилади.

Самиул Львович Глекельни («Бешёғоч—4» даҳаси, 4-уй) хонадонларни хусусийлаштиришда меҳнат стажи 60-70 йил бўлган нафақачилар имтиёзлардан фойдаланадиларми-йўқми, деган савол қизиқтираяпти.

Уй-жойларни хусусийлаштиришда улар учун бундай қулайлик яратиш кўзда тутилмаган.

МУЛОҚОТ давомида хусусий аҳамиятга эга бўлган саволлар ҳам тушди. Уларга берилган жавоблар бошқа ҳамшаҳарларимизни ҳам қизиқтириши эҳтимолдан ҳоли эмас. Масалан, Дилбар Тошпўлатова (С. Усмонов кўчаси, 12-уй) билан Фарида Икромоваларни уй-жой қуриш учун ер участкаси олиш мумкинми, деган савол қизиқтирди. Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетининг қарорига мувофиқ турар жой шароитини яхшилаш учун умумий ёки имтиёзли (агар бунга ҳуқуқи бўлса) навбатда турган олти ва ундан кўп оила аъзоси бўлган оилаларга ер участкаси берилади.

БОЗОР ШАРОИТИГА ЎТИШ: УМИД ВА ХАВОТИРЛИКЛАР

ҚАНДАЙ ДАРОМАДЛАР ҲИСОБИГА ЯШАЙМИЗ

БОЗОР шароитига ўтиш бевосита мулоқотнинг асосий мавзуи бўлди. Шу боисдан тошкентликларни нарх-навонинг ўсиб бориши, иш ҳақи, умуман турмуш муаммолари ташвишлантираётгани табиийдир. Масалан, Қорақамиш даҳасида яшовчи С. Мамадалиев нарх-наво кун сайин ўсиб боришига қарамай иш ҳақи ошмаётгани, бозор шароитига ўтилиши муносабати билан ишчи-хизматчиларнинг иш ҳақи ошадими, агар ошадиган бўлса қанчага, деб сўраяпти.

Дарҳақиқат, бозор иқтисодига ўтилишида бундай қийинчиликлар кўплаб кузатилмоқда. Лекин зарур тадбирлар ҳам кўрилаётганини айтиб ўтиш зарур. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Республиканинг давлат таъминотидаги аҳолиси турмуш даражасини яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ 1992 йилнинг 1 январидан бошлаб халқ таълими, соғлиқни сақлаш, маданият, ижтимоий таъминот, фан ва уй-жой коммунал хизмати (номоддий ишлаб чиқариш соҳалари) ходимларининг иш ҳақи ўрта ҳисобда 40—50 фоиз оширилади. Энг кам иш ҳақи ва меҳнат нафақаси 200 сўмни ташкил қилади.

Бундан ташқари пул даромадларининг барча турлари, асосий ва ўриндош жойлардан олинаётган иш ҳақи, нафақалар, стипендиялар индексацияланади.

В. В. Гавриленкони (шунингдек кўплаб тошкентликларни) Ўзбекистонда эркин нархлар ва купон системаси жорий қилинадими-йўқми, деган савол қизиқтираяпти.

Ўзбекистон Республикаси олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти қошидаги Вазирлар Маҳкамасининг «Нархларнинг эркин қўйилиши муносабати билан республика ва унинг аҳолиси манфаатларини ҳимоя қилиш чора-тадбирлари тўғрисида» шу йил 12 ноябрда қабул қилган 289-сонли қарорининг 7-бандида шундай дейилади: «Ички истеъмол бозорини сақлаш ва уни муҳофаза қилиш мақсадида 1991 йил 15 декабрдан эътиборан республика давлат, ширкат, тижорат ва воситачи савдо тармоқларида барча турдаги озиқ-овқат ва ноишлаб чиқариш молларини купонлар бўйича сотишни жорий қилиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин».

Ушбу қарорда нархларни эркин қўйиш кўзда тутилади.

Бу мавзуга нафақа ҳақидаги масала ҳам боғланиб кетади. Нафақа ола туриб ишлаётган А. А. Юртушева санитарка, ошпаз ва қоровуллар маош ҳамда нафақаларини тўлиқ олишлари учун шошилинч меҳнат шартномалари тузишлари шартмикан, деб қизиқаяпти. Меҳнат қилаётган нафақачиларнинг маошлари товон пулидан ташқари яна ошириладими ва қанчагача!

Биринчи савол бўйича шуни айтиш мумкинки, «СССР фуқароларини нафақа билан таъминлаш ҳақида»ги Қонуннинг 24-бандига кўра, 1991 йилнинг 1 январидан бошлаб ишчилар ва усталарга нафақалар улар қаерда ишлашларидан қатъи назар тўлиқ миқдорда тўланаяпти. Санитарка, ошпаз ва қоровуллар ҳам ишчилар тоифасига кириши туфайли уларга нафақа шошилинч меҳнат шартномаси тузилмаса ҳам тўлиқ миқдорда берилади. Иккинчи саволга эса жавоб шундай: товонлар жорий қилиниши муносабати билан ишлаётган нафақачиларнинг нафақаси иш ҳақи қўшиб ҳисобланганда 150 ёки 300 сўмдан ошмаган тақдирдагина тўланади. Айни пайтда меҳнат қилаётган нафақачилар эгаллаб турган лавозимларидан қатъи назар товон пули билан бирга 210 ва 360 сўмдан нафақа олишяпти.

САВОЛЛАР... САВОЛЛАР... САВОЛЛАР...

Хусусийлаштириш жараёни бошлангани нафақат турар жой, балки бошқа масалалар бўйича ҳам кўплаб саволларни туғдирмоқда. Юнусобод даҳасининг 7-мавзесида яшовчи О. М. Сафронова шундай мурожаат этади: «Биз сентябрь ойидан бери яшаш жойимиздаги 4-дўкондан озиқ-овқат маҳсулотлари ололмаяпмиз. Дўкон мудирининг тушунтиришича, у дўконни сотиб олган, энди ўз имкониятига қараб иш юритмоқда. Район раҳбарлари бунга эътибор беришмаяпти. Биз қандай йўл тутмоғимиз керак!»

– Бу ҳолат бўйича жавоб шундай: маълум бўлишича, Киров районида дўконларни хусусийлаштириш ҳали бошланмаган. Дўкон мудири Я. Ҳошимов савдо қоидасини бузганлиги учун тез фурсатда ишдан бўшатилди. Ҳозир бу ердаги аҳвол яхшиланмоқда.

Гап дўконлар хусусида бораётган экан, шуни таъкидламоқ лозимки, кўпгина мурожаатлар биринчи галда зарур бўлган озиқ-овқат маҳсулотларининг миқдори ва тақсимланиш билан боғлиқдир. 2-гуруҳ ногирони П. В. Мячин ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида «Фахрий» озиқ-овқат дўконларининг очилиши режалаштирилаяптими, деб сўраяпти.

Йўқ, бу нарса кўзда тутилмаган. Бизнингча, бозор муносабатларига ўтилган бир пайтда «Фахрий» дўконларининг бўлиши мақсадга мувофиқ эмасдек туюлади.

Сергели районидаги 2-мавзеда яшовчи 2-гуруҳ ногирони, нафақачи Н. С. Вашук ёрма олиш учун қандай миқдорлар белгиланганини айтиб беришни илтимос қилаяпти. Унинг икки фарзанди бор, мавзеда жойлашган «Болалар маҳсулотлари» дўконида эса ёрмани камида уч боласи бўлган оилаларга берилаётган экан. Н. С. Вашук бу кимнинг кўрсатмаси ва шу масала юзасидан қаерга мурожаат қилиш зарурлигини сўраяпти.

Болалар маҳсулотларининг миқдори қўйилмаган. Шундай экан, ёрма хохлаганча, эркин савдо қилиниши зарур. Кўриниб турибдики, дўкон ходимлари белгиланган тартибни бузишаяпти. Яқин кунлар ичида мазкур шохобчадаги аҳволни кўриб чиқиш талаб этилади.

С. Ф. Кривенцова Собир Раҳимов районидаги Бобожонов кўчасида яшовчи нафақачиларга ёрдам беришни сўраяпти. Улар Ишчилар шаҳарчасидаги 26-саноат моллари дўконига бириктиб қўйилган. Ваҳоланки, Бобожонов кўчасининг ўзида 40-дўкон бор. Лекин район ижроия комитети нафақачиларни уларга яқин бўлган мазкур дўконга ўтказишни истамаяпти. Шу масалани қандай ҳал қилиш мумкин!

Бу масалани ижобий ҳал этиш маҳаллий ҳукуматнинг ҳоҳиш-иродасига боғлиқ. Тошкент шаҳар ижроия комитети томонидан шу йил 5 мартда қабул қилинган «Тошкент шаҳри аҳолисига асосий озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа зарур моллар харид қилишни барқарорлаштириш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қарорига кўра район ижроия комитетлари фуқароларни яшаш жойларидаги озиқ-овқат ва саноат моллари дўконларига бириктиб қўйишди. Аҳолидан тушган кўплаб илтимосларга биноан ижрокомлар 1992 йил январь ойидан бошлаб бириктириш масаласини қайтадан кўриб чиқишга ҳақлидирлар.

Қорақамиш даҳасида истиқомат қилувчи З. Комилова «Олой» бозорига борганида гўшт дўконларида суягак — 11 сўмдан, гўшт эса 20 сўмдан пулланаётганини куюниб гапирар экан, нарх-наво шаҳар раҳбарлари томонидан назорат қилинаяптими-йўқми, деб сўраяпти.

Бу саволга бир ёқлама жавоб бериш қийин. Негаки бозордаги нарх-наво шароитга қараб ўзгариб турибди. Бироқ «Ташгоркоопринкторг» тасарруфидаги «Олой», «Эски Жўва», Фарҳод ва Миробод бозорларида мол гўштининг бир килограмми 11 сўмдан сотилаяпти. «Ташгоркоопринкторг»нинг бошқа дўконларида эса шартнома асосида, шунда ҳам мол гўштининг 1 килограмми 18 сўм, қўй гўшти 21 сўмдан ошмаган ҳолда савдо қилинаяпти.

Дўконларнинг қониқарсиз ишлаётгани, савдо қоидаси ва озиқ-овқат маҳсулотлари миқдори бузилаётгани юзасидан берилган бошқа бир қанча саволлар ўрганиб чиқиш учун тегишли савдо идораларига жўнатилди. Кўрилган чора-тадбирлар ҳақида мурожаат этганларга албатта маълум қилинади.

Саволларнинг кўп қисми, одатдагидек транспорт ва алоқанинг иши билан боғлиқ. Хусусан, Чилонзорда яшовчи К. О. Храмова Қатортол ва Волгоград кўчалари кесишган чорраҳа ва Чилонзор район ички ишлар бўлими олдидаги телефон-автоматларни алоқачилар созлашга улгуришолмаётганини айта туриб, бу ҳол қачонгача давом этишини сўраяпти.

Ўйлаймизки, телефон автоматларининг гўшаги, рақам терувчи чамбарагини юлиб олаётган ёки уларнинг бошқа қисмларини шикастлаётган безорилар барчамизга қанчалик зарар етказаётганлигини айтиб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Бундай тартиббузарликка қарши кураш самарали бўлиши учун Тошкент шаҳар ижроия комитети томонидан телефон-автоматларини атайин бузган ва шикаст етказган кишиларга 200 сўм жарима солиниб, аппаратни таъмирлашга кетадиган харажатларни ҳам ундириб олиш ҳақида таклиф киритилди. Бундан ташқари, шу йил Тошкент шаҳар телефон станцияси таркибида телефон-автоматларига хизмат кўрсатувчи махсус бошқарма ташкил этилиб, айни кунларда фаолият кўрсатмоқда. Юқорида қайд этилган манзилдаги телефон-автоматлар эса яқин кунлар ичида ана шу бошқарма хизматчилари томонидан созлаб берилади.

Хонадонлардаги телефонларнинг ишлаши бўйича мурожаат этилган кўплаб саволлар бўйича ҳам тегишли чора-тадбирлар белгиланади. Шу ўринда шаҳар алоқа тармоғининг иши юзасидан шаҳарликларнинг норозиликларини тўлиқ асосли эканини таъкидлаш зарур. Лекин ўз навбатида, алоқа ходимлари уларнинг мурожаатини эътиборсиз қолдирмасликка ҳаракат қилишаяпти.

С. Ш. Литвиновская меҳнат фахрийлари ва нафақачилар шаҳар пассажир транспортларида бепул юришлари мумкинми деб қизиқаяпти.

Афсус билан айтиш лозимки, фуқароларнинг бу тоифасига шаҳар пассажир транспортидан бепул фойдаланиш имтиёзи берилмаган. Лекин улар учун Ўзбекистон Республикаси Давлат нархлар комитетининг 1991 йил 23 апрелда қабул қилган қарорига кўра шу йил 1 июлдан имтиёзли йўл карточкалари чиқарилди. Масалан, автобус учун — 6 сўм, трамвай, троллейбусга — 4 сўм 50 тийин ва автобус, трамвай, троллейбус учун эса 7 сўм тўланса кифоя.

М. Холмедов ўзи яшаётган районда (Батуми қудуди) йўллар ачинарли аҳволда эканлиги, шунингдек, трамвайлар қатнови талабга жавоб бермаслигини таъкидлайди.

Жадваллар, узайтирилган йўналишлар ва шаҳар транспортидаги бошқа камчиликлар юзасидан берилган барча саволларга Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари С. И. Парфенов жавоб қайтарди. Ҳал этилмаган масалалар қисқа вақт ичида ўрганиб чиқилиб, тегишли чора-тадбирлар кўрилгандан кейин натижаси маълум қилинади.

Ва ниҳоят, бевосита мулоқотга якун ясар экан, Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков қуйидагиларни айтди:

— Бевосита мулоқот ҳозирча шаҳарликларни ташвишга солаётган муаммолар кўп эканлигини яна бир бор кўрсатди. Тошкент шаҳар ижроия комитети бўлимлари, бошқарма ва хизматлари фаолиятида ҳали камчиликлар, ҳал этилиши керак бўлган вазифалар талайгина.

Биз, албатта билдирилган таклиф ва аризаларни синчиклаб ўрганиб чиқиб, натижаларини маълум қиламиз. Бу ишга шаҳар Кенгаши депутатлари, доимий комиссиялар ҳам жалб этилади. Шаҳардаги ўткир муаммолар барча кучларни бирлаштиргандагина осон ечилади.

Умуман, дилдан суҳбат жуда фойдали бўлди, деб ўйлайман.

Бевосита мулоқотни Ирода АББОСОВА, Собир АЪЗАМОВлар ёзиб олишди.

ҚИШЛОҚ—ШАҲАРГА!

Шаҳарликларга мўл-кўл сабзавот етказиб бериш Тошкент райони меҳнаткашларининг асосий ишларига айланган.

СУРАТДА: районнинг Навоий номли жамоа хўжалигида карам узиш ва тележкага юклаш пайти акс эттирилган. Жамоа хўжалиги меҳнаткашлари ҳар йили шаҳарликлар дастурхонига юзлаб тонна карам етказиб бермоқдалар.

Рустам Шарипов сурати.

Меҳнат жамоаларида

ҲЕЧ КИМ ЧЕТДА ҚОЛГАНИ ЙЎҚ

ШАҲРИМИЗ саноат корхоналари ҳозирги даврда бозор иқтисодиёти шароитида меҳнат қилишмоқда. Табиийки, бу жараён улар учун ўнғайликча кечаётгани йўқ. Бугунги кунда қайси корхонага борманг, унинг ишчи ва хизматчилари икки нарсадан шикоят қилишади.

Биринчиси хом ашё масаласи. Бу тўғри. Чунки, ҳозир кўп корхоналар бир-бири билан тузган шартнома мажбуриятларини бажара олмаяптилар. Жойларда хом ашё йўқлиги туфайли дастгоҳлар туриб қолмоқда, ишчилар тўла иш билан таъминланмаяпти.

Корхоналарни қийнаётган иккинчи муаммо эса мавжуд дастгоҳларнинг эскилигидадир. Нимага деганда, эски дастгоҳ билан сифатли ва бежирим маҳсулот ишлаб чиқариб бўлмайди.

Лекин халқимизда эплаган икки ошар, деган гап бор. Юқоридаги нақлга амал қилаётган корхоналарнинг бугунги кунда ҳам ишлари юришиб турибди. Улар бозор муносабатларининг юқоридаги ва бошқа қийинчиликларга қарамай, режа ва мажбуриятларини ошириб бажармоқдалар. Тадбиркорлик билан иш тутмоқдалар.

Бунга мисол тариқасида Тошкент пиллакашлик фабрикасини олиш мумкин. Аввал, бу корхона ҳам бозор иқтисодиётига ўтиш даврида кўп тўсиқларга учради. Бироқ корхона ишчи ва хизматчилари бу қийинчиликлардан довдираб қолишмади. Аксинча, ишбилармонлик билан иш юритишиб, бурунгидан ҳам яхши ва сифатли ишлашга интилаяптилар.

Натижа ёмон бўлмади. Масалан, фабрика шу йил 11 ойлик режаларини ортиғи билан адо этди. 37,5 тонна ипак толаси атлас ишлаб чиқариш бирлашмаларига жўнатилди.

— Бу ўз-ўзидан бўлиб қолгани йўқ, — дейди фабрика бош муҳандиси Қаримберди Болтабоев. — Бунинг учун корхонадаги 400 дан ошиқ ишчи ва хизматчилар тер тўкиб ишлашди. Таъминот бўлимидагилар ишчиларни хом ашё билан узлуксиз таъминлаб турди. Таъмирловчиларимиз дастгоҳларнинг бир минут ҳам бекор туриб қолмаслигини таъминлашди. Марғуба Исаева, Муаззам Муҳаммедова, Дилором Қосимова, Матлуба Аҳмедова ва бошқа шу каби илғор ишчиларимиз эса режаларини ортиғи билан бажариб, корхона муваффақиятига ўз улушларини қўшишди. Хуллас, ҳеч ким четда қолгани йўқ. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилди.

Қаерда режа ошириб уддаланса, шу ерда ишчиларнинг моддий манфаатдорлиги ошиши турган гап. Фабрикада ҳам шундай бўлди. Корхонада йил бошида ҳар бир ишчининг ўртача ойлиги 230—240 сўм бўлган бўлса, ҳозирда бу кўрсаткич 700—800 сўмни ташкил этмоқда.

Бундай қараганда, бу жуда юқори маош ҳисобланади. Аммо, ҳозирги нарх-наво ҳаддан ташқари ошган пайтда шунча ойлик ҳам камлик қилади. Буни ҳисобга олган корхона маъмурияти ишчи ва хизматчиларнинг илгариги 60 сўмлик товон пулини 100 сўмгача кўтарди. Бундан ташқари тушлик, йўлкира ва бошқа чиқимлар учун ишчи ва хизматчилар ҳар куни 10 сўмдан мадад пули олиб туришибди.

Фабрика ишчиларининг 90 фоизи хотин-қизлар ҳисобланади. Табиийки, улар ўзларининг кичкинтойларини болалар боғчасига олиб бориш учун анча қийналиши турган гап. Ундан кейин аёл киши ишдан кейин овқат тайёрлаб, кир ювиш ва бошқа ишларни ҳам қилиши керак. Шунинг учун у иложи борича болаларини тезда боғчадан олиб уйларига вақтлироқ етиб бориши керак. Корхона раҳбарлари уларга бу борада ҳам ҳамма шарт-шароитларни яратиб қўйган. Жумладан, фабрика ёнида 160 ўринли болалар боғчаси ишлаб турибди. Ишчилар учун махсус автобуслар ажратилган. Бу автобуслар ишдан кейин уларни уйларигача олиб бориб қўйишади.

Собир Раҳимов райони ҳудудида жойлашган Тошкент пиллакашлик фабрикаси ишчи ва хизматчилари ҳозирги бозор иқтисодиётининг ҳар қандай қийинчиликларига бардош бериб ишлаб келмоқда. Бунда айниқса уларнинг тадбиркорлик билан иш тутиши қўл келмоқда. Жамоа эндиликда бу эришилган ютуқларни амалий натижалар билан бойитмоқда.

Абдуфаттоҳ НАБИХЎЖАЕВ.

Долзарб мавзу

ЕНГИЛ САНОАТНИНГ ЭРТАНГИ КУНИ

⊙ Энди енгил саноат вазирлиги йўқ. Унинг негизида енгил саноат моллари ишлаб чиқариш Ўзбекистон Давлат уюшмаси тузилди. Бу уюшма раисининг биринчи ўринбосари М. С. Майзлер тармоқнинг истиқболлари ҳақида сўзлайди.

— Асосий вазифа иккита: республика бозорини тўлдириш ва ниҳоят республикадан ташқарига мол чиқариш тузилишини ўзгартириб хом ашё эмас, балки рақобат қила оладиган маҳсулотларни чиқаришдан иборат.

Асосий эътибор тўқимачилик саноатига қаратилади. Уюшма 1992 йилда тармоқда янги корхоналар қуришга ва ишлаб турган корхоналарни янгилашга ярим миллиард сўм сарфлайди. 20 дан ортиқ иншоотда шундай иш олиб борилади. Янги қурилишлар орасида Тўйтепа шаҳридаги ҳажмли калава фабрикаси, Андижон вилоятининг Олтинкўл қўрғонидаги трикотаж газлама фабрикаси, Наманган вилоятининг Бешкапа қўрғонидаги ва Шофиркондаги калава фабрикалари, Бухоро вилоятининг Ромитан ва Жандордаги йигирув корхоналари бор. Наманган вилоятининг Халқобод қўрғонида умумий қуввати йилига 5 минг тоннани ташкил этувчи гигроскопик пахта фабрикасини қуриш мўлжалланмоқда.

Келгуси йилдаёқ ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турларининг учдан бир қисмини янгилашни кўзда тутяпмиз. Ўз маблағимиз етишмаётган шароитда хорижий шериклар тармоқни янгилашни тезлаштиришга ёрдам берадилар. Масалан, Швейцария ва Германиядаги фирмалар Бухорога йигирув ва тўқув ускуналарини етказиб берадилар ва ўрнатадилар. Бу ерда ипак пахтадан маркизет ва шифон тусидаги газлама ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

Тошкентда Ўзбекистон-Италия қўшма корхонаси йилига беш миллион метр жинси газлама ишлаб чиқаришни йўлга қўяди. Наманганда эса Испания фирмаларидан бири пуч чигит ва пахта толаси бошқа чиқитларини қайта ишловчи корхона барпо этади. Бу корхона ана шу маҳсулотлардан яхши буюмлар ишлаб чиқаради.

Тошкент, Андижон ва Бўкада қўшма корхона барпо этиш тўғрисида Американинг Ан-Ти-Ай компанияси билан шартнома тузилди. Бу корхоналар юз минг тонна пахта толасини қайта ишлайди.

Канаданинг «Гуд бай» фирмаси билан ҳамкорлик самара бера бошлади — Наманган тикувчилик корхонасини ривожлантириш учун маблағ сарфланди. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган эркаклар кўйлаклари мамлакатимизда ҳам, хорижда ҳам магазинларнинг пештахталарида тўпланиб қолаётгани йўқ. Эндиликда «Гуд бай» фирмаси пойабзал, трикотаж, тикувчилик ва атторлик буюмлари ишлаб чиқаришга ихтисослашаётган яна 15 та фабрикамизни ривожлантиришга маблағ сарфламоқчи.

Америка, Швейцария, Германия, Хитой, Афғонистон, Тайвань фирмалари билан бир қанча шартномалар тузилганки, улар эски корхоналарни янгилаш муаммосини ҳал этишга имкон беради. Ғоят сифатли духоба ва панбархат, ип, чарм, газлама, «Молния» тугмалари, колготкилар ишлаб чиқара бошлаймиз.

Уюшма хорижий сармояларни жалб этар экан, қўшма корхоналар акцияларининг назорат мажмуини ўз қўлида сақлаб қолмоқда. «Таъсир доираси» тақсимлаб олинди: қўшма фаолиятнинг йўналишини белгилашдаги устивор ҳуқуқ бизнинг қўлимизда, қўшма корхоналарнинг хориждаги эгалари эса ходимларни тайёрлаш, машина-ускуналардан пухта фойдаланиш тўғрисида ғамхўрлик қилишни ўз зиммаларига олишмоқда.

Қўшма корхоналарнинг хусусияти шундайки, уларнинг қуввати катта эмас, улкан корхоналарга нисбатан ишлаб чиқаришни тез ўзгартира олади. Бундай корхоналар фақат хорижий фирмалар билан эмас, айни вақтда бошқа республикалардаги шериклар билан биргаликда ҳам тузилмоқда. Чунончи, Иваново тўқимачилари кўп йиллардан буён Ўзбекистондан пахта толасини харид қилар эдилар, эндиликда қўшма корхона барпо этишмоқда — Фарғона вилоятининг Яйпан ва Наманган вилоятининг Бешкапа қўрғонларида калава ип ишлаб чиқарадиган ускуналарни ўрнатишяпти.

* * *

Қилинаётган ишларга қараганда, аҳоли 1992 йилдаёқ моллар кўпая бошлаганини ҳис этади. Болалар учун ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг умумий ҳажми ҳам ортиши лозим. Маҳсулот турлари ҳам яхшиланади. Шунга қарамай, республика улгуржи ярмаркаларида намойиш этилган кўпгина янгиликлар келгуси йилда харидорларга етиб бормаса керак. Чунки хом ашё етишмаяпти. Лекин бу вақтинчалик қийинчиликдир.

Л. ГРИГОРЬЕВ. (ЎзТАГ).

Сиҳат-саломатлик

Тиббиётимизнинг оғриқли нуқталари

ДАРДГА МАЛҲАМ БЎЛАЙЛИК

(ЎЗБЕКИСТОН соғлиқни сақлаш вазирлиги 1-шифохонасининг бош шифокори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тиббиёт ходими Мирафзал ЮНУСОВ билан мулоқот)

— Мирафзал Маҳмудович, мана бир неча йиллардан бери фаннинг турли соҳаларида турғунлик асорати ўз таъсирини кўрсатиб, мудҳиш из қолдирди. Оқибатда тиббиётимиз ва умуман илмий тараққиётимиз етук капиталистик мамлакатлардан ортда қолиб кетди. Сизнингча, табобат фанимиз илғор мамлакатлар табобатидан қайси соҳаларда орқада қолган. Бу қолоқликнинг сабаби нимада?

— Табобат фанимизнинг айрим хорижий мамлакатларда бу соҳада эришилган муваффақиятлардан ортда қолишининг маълум сабаблари бор. Албатта, шу ўтган йиллар мобайнида олимларимиз, етук мутахассисларимиз қўл қовуштириб ўтиришгани йўқ. Тиббиёт фанини ривожлантиришда кўп ишлар қилинди. Аммо ачинарлиси шундаки, табобат фанида номзод ёки докторлик даражаларига эришган олимларимизнинг тадқиқотлари ва тажрибалари турғунлик йилларида фақат қоғоздагина қолганди. Табобат соҳасидаги олимлар, техника, электроника ва шунга ўхшаш бошқа соҳадаги олимлар билан биргаликда янги тиббиёт аппаратларини яратишда жуда кўп хайрли ишларни амалга оширган бўлсалар-да, бу янгиликларнинг кўпчилиги ҳаётга тадбиқ қилинмай қолди.

Ихтиро қилинган аппаратларни ва даволаш асбоб-ускуналарини кўплаб ишлаб чиқаришга аҳамият берилмаганлиги натижасида тиббиётимизда сезиларли даражада силжиш бўлмади.

Беморларни даволашда айрим ривожланган хорижий мамлакатлар даражасига етиб олиш учун қанча йил кераклигини айтиш қийин, лекин шуниси аниқки, биз бу даражага қисқа вақтда ета олмаймиз. Бунинг учун тиббиётдаги тўсиқларни олиб ташлаш керак.

— Бугунги халқ табобатининг тиббиётдан фарқли томони нимада ва унинг келажагига қандай қарайсиз?

— Бугунги кунда халқ табобатига ҳақиқатан ҳам кенг йўл очиб берилаяпти. Бу борадаги узоқ чеклашлардан сўнг биз шуни тушуниб етдикки, халқ табобати кўп минг йиллик ҳаёт тажрибасидан олинган бўлиб, беморларда синалгандир. Илмий тиббиёт эса кўп ҳолларда ҳар хил ҳайвонларда ўтказилган тажрибаларга таянган.

— Сиз раҳбарлик қилаётган клиниканинг даволаш усуллари ҳақида гапириб берсангиз, чунки бу клиника беморларни муолажа қилиш бўйича республикамизнинг кўп касалхоналаридан анча илгарилаб кетган.

— Ҳозирги кунда шифохонамизда беморларни операциясиз даволаш, яъни буйрак ва ўт халтасидаги тошларни ультратовуш ёрдамида майдалаш ва сунъий буйрак қўйиш каби усуллар мавжуддир.

— Хорижий мамлакатлардаги тиббиёт муассасалари билан қай йўсинда алоқалар ўрнатилмоқда?

— Мамлакатимизда узоқ давом этган тоталитар тузум хорижий мамлакатлар билан алоқа қилишга тўсқинлик қиларди. Хорижий мамлакатлар билан алоқалар эндигина йўлга қўйилмоқда.

Хорижий мамлакатлардаги янги даволаш усулларини амалий тиббиётга тадбиқ қилишга имкониятимиз йўқ, чунки биз улардаги асбоб-ускуналар ва айрим дориларга эга эмасмиз. Келажакда қандай беморларни хорижий мамлакатлар тажрибасига биноан даволашимизни олдиндан айтиш қийин, бу нарса алоқаларимизнинг қай тарзда ривожланишига боғлиқдир.

— Бугунги кунда шаҳарлар ва қишлоқларда қайси касалликка учраган беморлар кўпчиликни ташкил этади? Ва умуман шаҳарларда қайси касалликлар кўпроғу, қишлоқда қай бири?

— Жумҳуриятимизда экологик мувозанат бузилган бир пайтда шаҳар аҳолисида юрак ва қон-томир касалликлари, қон босими ошиши, ҳар хил ўсмалар, завод ва фабрикалардан чиқаётган газлар таъсирида вужудга келадиган ўпка касалликлари кўпроқ учрайди.

Қишлоқда эса яшаш шароитининг яхши эмаслиги ва пахта якка ҳокимлиги билан боғлиқ бўлган камқонлик, жигар хуружи, қисман ўпка сили касаллигига дучор бўлганлар, ичимлик сув билан таъминлаш яхши йўлга қўйилмаган жойларда ўткир ошқозон-ичак касалликлари ҳам кам эмас.

— Бир йилда клиникангиз қанча миқдордаги дори-дармонга маблағ ажратади? Қайси касалликларга керакли дори-дармонни топиш масаласи муаммо бўлиб турибди?

— 1990 йилда соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан шифохонамиздаги беморларни дори-дармон билан таъминлаш учун саккиз юз минг сўм ажратилган эди. Беморларни янада яхшироқ даволаш учун қўшимча икки юз минг сўмни бошқа имкониятлардан олиб сарф қилдик. Бинобарин айрим дориларнинг баҳоси ошди.

Ўтган йилги тажрибага таяниб шуни айтиш мумкинки, юрак мушакларининг ўткир беҳоллигида ишлатиладиган нитроглицерин эритмаси ва унинг ўрнини боса оладиган дорилар (изокет ва бошқалар) билан таъминлаш баъзан қониқарсиз аҳволда. Бундан ташқари юрак хасталигида ишлатиладиган ретаксин, кокарбаксилаза, АТФ каби дорилар билан етарли миқдорда таъминланмаганмиз.

— Мирафзал Маҳмудович, раҳбар сифатида айтингчи, мана ўнлаб йиллардан бери тиббиёт олийгоҳларида тиббиётга тааллуқли бўлмаган фанлар ўқитилиши давом этиб келмоқда. Ҳолбуки, тиббиётга оид бўлмаган фанлар ўрни тиббиёт фанлари ва тажрибалари билан тўлдирилса мақсадга мувофиқ бўлармиди? Сизни бу саволга бугунги кун нуқтаи назаридан эмас, балки эртанги кун ташвишларини ҳисобга олган ҳолда жавоб беришингизни истардим.

— Кўп йиллик меҳнат тажрибамга асосланиб, шуни айтишим кераккi, тиббиёт олийгоҳларида умумтаълим фанларини ўқитишади. Олий маълумотли шифокор сиёсатдан ва иқтисоддан хабардор бўлиши ва ўз фикрига эга бўлиши керак, албатта. Агар шу фанларни ўқитиш соатларини маълум миқдорда камайтириб, мутахассислик фанларига кўпроқ эътибор берилса, бу албатта фойдадан ҳоли бўлмаган бўлур эди.

Лекин КПСС тарихи ва шунга ўхшаш фанлардан воз кечиш вақти келди, деб ҳисоблайман. Тиббиёт олийгоҳларига кирадиган талабалар касбга сидқидилдан қизиқишлари керак. Олийгоҳларимизда тасодифан таҳсил олаётганлар ҳам талайгина. Шу боис ҳам бизда кадрлар тайёрлаш масаласи ночор аҳволда. Бу соҳада касбга оид керакли фанларни кўпроқ ўқитсаккина келгусида яхши мутахассисларга эга бўламиз.

— Сизни табобат остонасига етаклаб келган инсонлар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Болалигимдан тиббиётга қизиқардим десам муболаға бўлмайди. Отам кўп йиллар давомида шифокор бўлиб меҳнат қилганлар. Улардан шифо топган беморларнинг шодлигини кўриб, уларнинг дил сўзларини эшитганимдаёқ менда бу касбга иштиёқ уйғонганди. Шу касбни танлашга бўлган интилиш ва одамларга бўлган меҳр-муҳаббат мени шифокор бўлишга ундади. Зеро, халқимнинг дарди — менинг дардим.

Суҳбатдош Иззат АҲМЕДОВ.

Сиз суратда кўриб турган шифокор-ординатор Дора Суницкая терапия бўлими бошлиғи Рифат Муртазоев ва шифокор-ординатор Фарида Жалоловалар тўқимачилик комбинатига қарашли шифохонанинг терапия бўлимида Гиппократ қасамёдига содиқ қолган ҳолда шарафли касбларини фидокорона меҳнатлари билан ардоқлаб келишмоқда. Зеро, халқ соғлиғи — юрт бойлиги эканлигини улар яхши англашади.

Холмат Мирзакаримов сурати.

МОДДА АЛМАШИНУВИ БУЗИЛСА

БЎҒИНЛАРНИНГ сурункали оғриши тиббиётда артроз деб аталади. Бу касаллик киши танасида моддалар алмашинуви ва ички секреция безлари фаолиятининг бузилиши, шикастланиш, ўткир моддалар билан заҳарланиши, юқумли касалликлар оқибатида келиб чиқади. Бўғинларга зўр келадиган иш билан банд бўлган кишиларда бу касаллик кўпроқ учрайди.

Тор пойабзал кийиш оёқ панжаси бўғинлари артрозига сабаб бўлиши мумкин. Артрозда йирик бўғинлар, масалан, тизза, чаноқ-сон, болдиртовон билак бўғинлари, шунингдек майда бўғинлар, хусусан, умуртқа поғонаси бўғинлари зарарланади.

Узоқ вақт ҳаракат қилинмаганда бўғинларда ўқтин-ўқтин кучсиз оғриқ пайдо бўлади, бу ўзгариш озгина ҳаракат қила бошлагандан кейин йўқолади. Кейинчалик ҳаракат қилиш давом эттирилишига қарамай касаллик «улғайиб», оғриқ доимий тус олади. Бўғинлар бир оз шишади, қўл текизилганда оғрийди, букиш ёки ёзиш вақтида қирсиллаган товуш эшитилади. Кўп ҳолларда эса бўғинлар шакли ўзгариб, уларнинг бириккан ерида суюқлик йиғилиши мумкин. Оғриқ одатда зарарланган бўғин зўриқиб ишлаганда қўзийди.

Даволаш тадбирлари қайси бўғиннинг зарарланганi ва касаллик босқичига қараб олиб борилади. Артрозни даволаш тана-аъзода моддалар алмашувини тартибга солиш ва зарарланган бўғинга зўр келишини бартараф этишдан иборат. Зарур бўлса жарроҳлик операцияси қилинади.

Маълумки, ҳар қандай бўғин икки ва ундан ортиқ суякларнинг бирикувидан иборат бўлади. Суяклар бойламлар билан мустаҳкамланади. Бойлам деганi суякларaро ва тоғайлараро бўғимлар мустаҳкамлигини таъминловчи, зич бириктирувчи тўқимадан иборат тузилмадир. У болаларда ўта чўзилувчан хусусиятга эга бўлади. Ёш улғайган сари бойламнинг бу хусусияти камая боради. Баъзан унга оҳак йиғилиб, қотиб қолиши ҳам мумкин.

Бўғинлар бўғин косачаси — капсула билан ҳимоя қилинган бўлади. Капсула ичида суюқлик бўлиб, у бўғинларнинг эркин ҳаракатини таъминлайди. Бу суюқлик фақат бўғиннинг осон ҳаракат қилишига ёрдам берибгина қолмай, балки бўғин тоғайларидаги ҳужайраларни озиқлантириб ҳам туради.

Бўғин косаси, бойлами ёки ундаги ёпишқоқ суюқлик таркиби шамоллаш ёки бошқа бир касаллик натижасида зарарланса, бўғинда ўзгариш содир бўлади, хусусан қон айланиши бузилади. Оқибатда бўғинларда оғриқ пайдо қилиб, бу оғриқ айниқса кечалари чидаб бўлмайдиган даражада зўрайиб кетади. Бу эса бўғинлар шаклини ўзгартириб юбориши ҳам мумкин. Шунинг учун уни тиббиёт тилида деформацияловчи артроз деб аталади.

Артроз касалига чалинган кишилар кам ҳаракат қилишга интилади, чунки бўғинлар қақшаб оғрийди. Бу эса аҳволни яна ҳам оғирлаштиради. Хўш, бундай ҳолларда нима қилиш керак?

Маълумки, бўғин оғриғи кўпроқ семизликка мойил кишиларда учрайди. Бу касалликка чалинмаслик учун биринчи галда ортиқча вазндан воз кечиш керак. Бунинг учун қандолат маҳсулотлари, ҳамир таомлари ва оқ нон истеъмол қилишни кескин камайтириш керак. Шўр нарсаларни умуман емаслик лозим.

Беморларга махсус жисмоний машқлар бажариш ва уқалаш муолажалари буюрилади. Оёқ бўғинлари оғриганда машқларни ётиб бажариш керак. Илиқ ваннага тушиш оғриқни қолдиради. Ваннага озгина олтингугурт эритмаси солинса, яна ҳам фойдали бўлади. Сув ҳавзаларида сузиш ҳам ижобий таъсир кўрсатади. Оғриқ зўрайган пайтларда шифокор тавсияси билан шамоллашга қарши дорилар қабул қилиш ва муолажалар ўтказиш лозим. Бу ва бошқа даволаш чоралари яхши натижа бермаса, у ҳолда мутахассислар операция қилиш йўли билан қон айланишини яхшилаш орқали даволайдилар.

Сора ИСОҚБОЕВА,
1-шаҳар шифохонаси даволовчиси.

ЯНГИЧА ШАРОИТДА

БИР тасаввур қилиб кўринг-а, тўсатдан тишингиз оғриб қолди. Шунда нима қиласиз? Шифокор ҳузурига ошиқасиз, албатта. Бунда республика ортопедия-тиш даволаш илмий-тадқиқот шифохонаси шифокорлари дардингизга шифо топишади.

— Бу ерга нафақат тошкентликлар, балки жумҳуриятимизнинг турли вилоятларидан ҳам нажот истаб келишади, — дейди шифохона бош шифокори, медицина фанлари номзоди Миржамол Мирёқубов. — Бизда беморларнинг тишларини даволаш, тиш қўйишдан ташқари ташриф буюрувчиларнинг истакларига кўра протез тишлар ҳам тайёрланади. Шифохонамиз яқинда хўжалик ҳисобига ўтганлиги туфайли ўзимизни ўзимиз маблағ билан таъминлаб, беморларга пуллик хизмат кўрсатаяпмиз. Натижада барча ходимларимизнинг маоши анча ошди.

Шуни таъкидлаш кераккi, Тошкентдаги 2-тиббиёт олийгоҳининг стоматология куллиёти талабалари ҳам назарий билимларини мустаҳкамлаган ҳолда бу ерда тажрибали шифокорлар ёрдамида амалий машғулотлар ўтказмоқдалар.

Исмоил ЗОИРОВ.

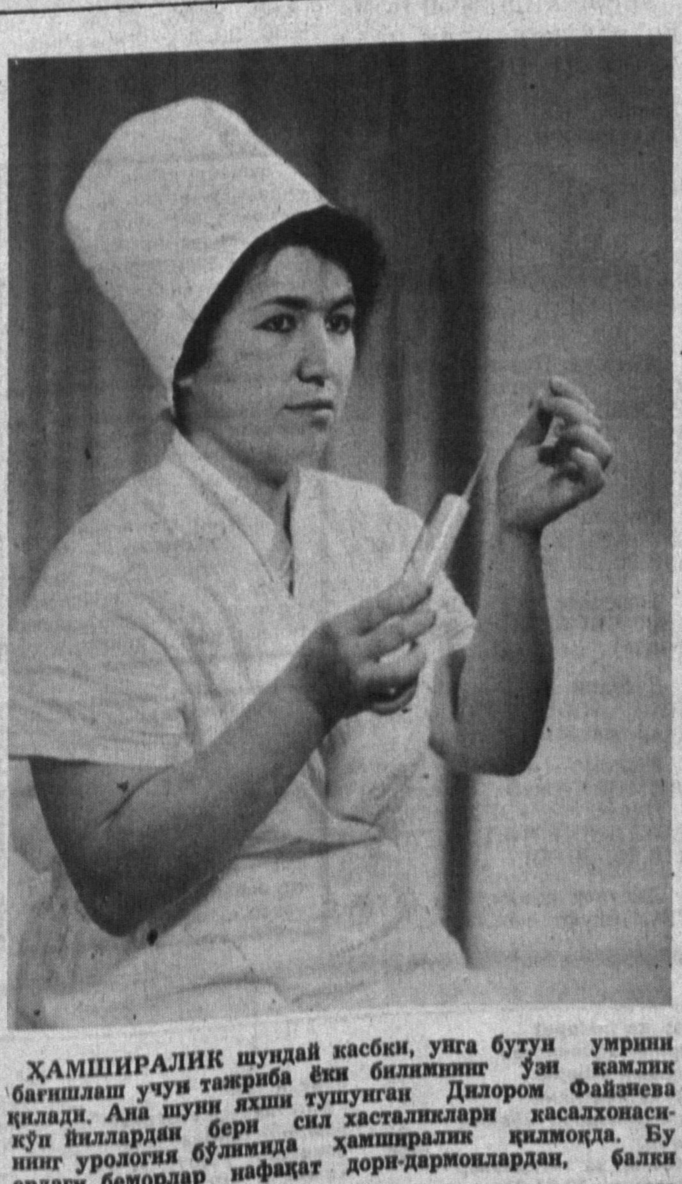

ҲАМШИРАЛИК шундай касбки, унга бутун умрини бағишлаш учун тажриба ёки билимнинг ўзи камлик қилади. Ана шуни яхши тушунган Дилором Файзиева кўп йиллардан бери сил хасталиклари касалхонасининг урология бўлимида ҳамширалик қилмоқда. Бу ердаги беморлар нафақат дори-дармонлардан, балки Дилоромнинг ширин сўзию меҳрли нигоҳларидан ҳам шифо топмоқдалар.

Ҳоҳ ишонинг, ҳоҳ...

ОШҚОЗОНМИ, ТЕМИР ОМБОРИМИ!

ЁШИ 38 га борган америкалик Болтон хоним қорни изтиробли оғриётганидан арз этади. Зудлик билан қилинган жарроҳлик амали натижасида унинг ошқозонидан 600 та металл буюмлар чиқариб олинади. Кўп ўтмай бемор соғайиб, шифохонани тарк этади. Шу-шу Болтон хоним 1968 йилдан бошлаб темир-терсак буюмларни бехосдан оғзига солиб, «истеъмол» қилиш одатини ташлади.

«МЕЪДА»ДА ҒИЛОФЛИ ҚАЙЧИ

АРГЕНТИНАЛИК 37 ёшли Исидро Карбера бир йил давомида ўз меъдасида жарроҳлик қайчиси билан бемалол юраверибди. Аниқланишича, тиббий асбоб жарроҳлик амали вақтида шифокорлар томонидан эсдан чиқариб қолдирилган экан.

МИЯСИ ЎҚДОН БЎЛГАН КИШИ

ТАРИХДА учрайдиган ниҳоятда ноёб ҳодиса 1971 йилда содир бўлди. Мистер Уильямс номли сан-францисколик 57 ёшли кишига тунги пайт босқинчилар ҳужум қилди. Йўлтўсарлар тезда ғойиб бўлдилар. Ҳужумга учраган Уильямс меҳмонхонага етиб келди-да, ўз хонасида ухлаб кечани ўтказди. Эртасига у жарроҳга учрашганида, шифокор уни рентгенга тушишга йўллади. Воажаб, миянинг рентген суратида аниқ ва равшан бешта ўқ кўриниб турарди. Қарангки, барча ҳаётийликни таъминлайдиган мия марказлари шикастланмаган экан. Ваҳоланки, Уильямсга теккан ўқларнинг ҳар бири ҳаёт билан видолаштириши мумкин бўлган.

Кишини таажжубга соладиган нарса шундаки, хавфли ҳужумга учраган Уильямс ҳеч нарса бўлмагандек, ўзини соғлом ҳис этаверган.

ЙЎТАЛДАН... ЎҚ ЧИҚДИ

УРУШ қатнашчиси В. П. Сапожников Наро-Фоминский ноҳиясидаги марказий шифохонага йўлланма олади. Шифохонада бемор ўзини нохуш сезади. Ҳарорати кўтарилиб кетади, ҳар қандай муолажалар ёрдам бермади. Ярим кечада беморга касаллик хуруж қилди. У қаттиқ йўталиб, қалқиб кетди, шунда нимадир жаранглаб ерга отилиб тушди, бу росмана жанговар ўқ эди. В. П. Сапожников бу ўқни ўз кўкрагида 46 йил мобайнида олиб юрган экан.

Маннон НАБИЕВ тайёрлаган.

Шаҳримиздаги 25-болалар шифохонасида кичкинтойларимизнинг саломатлиги йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган, дилкашлиги ва ширинсуханлиги билан жамоанинг ҳурмат-эътиборини қозонган юқори малакали шифокорлар ва бошқа тиббиёт ходимлари кўплаб топилади. Шифокор-лаборант Машкура Одилова билан лаборант Саида Бакироналар ҳам шулар жумласидандир.

СУРАТДА: Машкура Одилова ва Саида Бакирова иш устида.

Рустам Шарипов сурати.

КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

Ўзбекистон республикаси Матбуот давлат комитети қошидаги

ДОИМИЙ МАЛАКА ОШИРИШ КУРСЛАРИ
ижара, кичик ширкат ва давлат корхоналари учун ҳисобчилар тайёрлайдиган
ПУЛЛИК КУРСЛАРГА
ШОШИЛИНЧ РАВИШДА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тингловчилар турар жойи ва ёшидан қатъий назар қабул қилинадилар.

Курсимизни тугатганлар гувоҳнома оладилар ва амалда халқ хўжалигининг исталган соҳасида ишлашлари ва ўзларининг ишларини (корхоналарини) очишлари мумкин бўлади.

Ўқиш муддати ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда 15 кун (кундузги) ва ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда 1,5 ой (кечки).

ДАСТЛАБКИ ЙИҒИЛИШ — 6 ва 9 декабрь кунлари соат 12.00 да бошланади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй, бинонинг чап қаноти, 4-қават, 14, 15-хоналар (7, 8, 10-трамвайларнинг «Марказий телеграф» бекати, «Внешторгиздат» ёнида). Телефон: 44-29-80.

7-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

радиотелевизион аппаратураларини таъмирлаш ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича механикларни тайёрлайдиган
5 ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЎҚИШ — КУНДУЗГИ, КЕЧКИ ВА СИРТҚИ.
Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, 22-алоқа бўлими, Фрунзе райони, Қушбеги кўчаси, 8-уй. (Тошкент тўқимачилик комбинати қаршисида).
Телефон: 53-31-21.

Агар Сиз Ўрта Осиёдаги энг йирик корхоналардан бири бўлмиш Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилмоқчи ва Тошкент техника дорилфунунида таълим олмоқчи бўлсангиз

8-ТАЖРИБАВИЙ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА ЎҚИШГА КЕЛИНГ!

Бу ерда Сиз учиш аппаратларини йиғувчи-чилангар, механика-йиғув ишлари чилангарлари, саноат ускуналарини таъмирловчи чилангар, рақамли дастур воситасида бошқариладиган дастгоҳларнинг оператори, токарь, фрезерчи, кенг қамровли дастгоҳчи касбларини эгаллаб чиқишингиз мумкин.

Таълим ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

9-СИНФЛАРНИ БИТИРУВЧИЛАР ТАЖРИБА ГУРУҲИДА ЎҚИЙДИЛАР ВА 2 ЙИЛ ДАВОМИДА ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАМДА КАСБ ЭГАСИ БЎЛАДИЛАР.

Бир йиллик гуруҳлардаги 9-синф битирувчилари ишчи малакасини эгаллайдилар.

11-синфни битирувчилар ойига 115—150 сўм миқдорида стипендия олиб ўқийдилар ва 6 ой давомида касб эгаллаб чиқадилар.

Ўқиш даврида ўқувчилар овқат, кийим-бош билан таъминланадилар. Улар Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли пансионат ва профилакторийда дам олиб, соғлиқларини мустаҳкамлашлари мумкин.

Ўқиш вақти меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини «аъло» баҳолар билан битирганлар Тошкент техника дорилфунунига ўқишга юбориладилар.

Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган бошқа шаҳарлик ўқувчиларга ётоқхонадан жой берилади.

Билим юртига қуйидагича борилади: 10, 23, 27-трамвайлар, 18, 48, 97-автобуслар; 1, 10, 14, 18, 24-троллейбусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати.

Манзилимиз: 700128, Усмон Юсупов кўчаси, Авиация тор кўчаси, 10-уй. Телефон: 41-57-54.

35-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
Қуйидаги ихтисослар бўйича
ПУЛЛИК ГУРУҲЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОТИБА-МАШИНИСТКА-ИШ ЮРИТУВЧИ
Ўқиш муддати — 3 ой;
ЭҲМДА ИШЛАЙ ОЛАДИГАН КОТИБА-МАШИНИСТКА.
Ўқиш муддати — 4 ой.
АЁЛЛАР КЎЙЛАГИ БИЧИҚЧИСИ (миллий ва замонавий кўйлак, костюм, пальто).
Ўқиш муддати — 4 ой.
МАШҒУЛОТЛАР ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТОМОНИДАН МАХСУС ЖИҲОЗЛАНГАН ХОНАЛАРДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Ўқишни битирганлар ихтисоси бўйича ишлаш ҳуқуқини берадиган ҳужжат оладилар.
ГУРУҲЛАР ҲАР ОЙНИНГ 1 ВА 15 КУНИДАН ИШ БОШЛАЙДИЛАР.
Манзилгоҳимиз: Чилонзор райони, Дўмбробод кўчаси, 74-уй. Мулоқот телефони: 77-49-53.

С. И. ҚАДИШЕВ НОМЛИ 33-АВИАЦИЯ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИЛГАН ЙИГИТЛАРНИ ВА ЎСМИРЛАРНИ

учиш аппаратларининг йиғувчи чилангарлари, механика-йиғув ишлари чилангари, металлга ишлов берувчи, токарлик мутахассисликлари бўйича ўқитиш учун

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой. Ўқувчиларга ойига 150 сўмдан стипендия берилади.

Яшаш жойига муҳтож бўлганлар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртини тамомлаганлар Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига йўлланма оладилар. Ўқишни аъло баҳолар билан битирганлар мамлакатимизнинг олий ўқув юртларида таҳсил оладилар.

Машғулотлар гуруҳларнинг тўлишига қараб 1992 йил 1 январдан бошланади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: директор номига ариза, аттестат, паспорт, 6 донадан 3х4 ва 4х5 см.ли сурат.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, генерал Петров кўчаси, 331-уй (6, 29-трамвайлар; 30, 110, 119, 151, 192-автобусларнинг «Билим юрти» бекати).

ТЕЛЕФОН: 96-58-20.

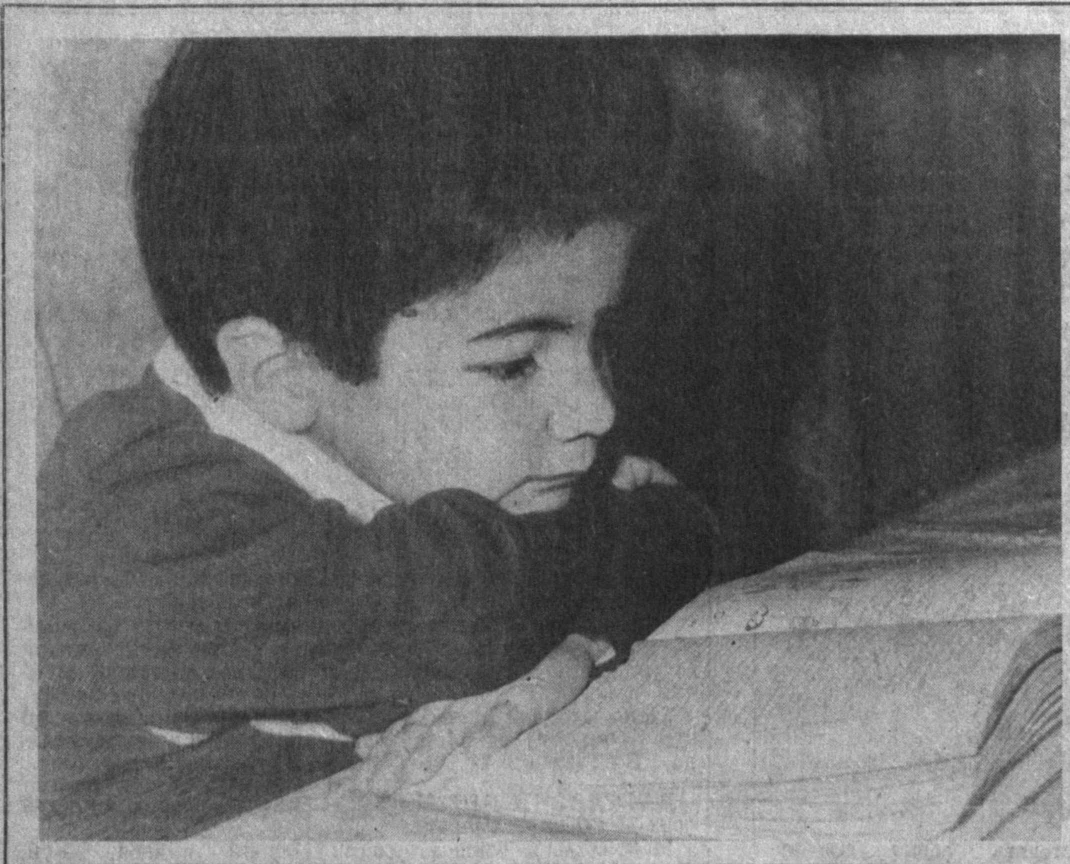

ОЛИМ БЎЛАСАН

«— Нодир, — деди бир
кунн дадам, —
Сенга шуни қилайин хитоб:
Олим бўламан, дейсану
Қўлингга ҳеч олмайсан
китоб»
Ҳайрон қолиб юрдим
аввали,
Мен тенгилар ўйнаб
юришар. —
Китоб олиб чиқсам кўчага
Ўртоқларим олиб қўйишар.
Бир кун мен ҳам дадамга
дедим:
— Ўзингиз ҳам амал
қилмайсиз —
Ўқийсизу кечаси билан
Нима учун олим
бўлмайсиз!?
— Биласанми, нега
ўқийман,
Ўқиш билан завққа
тўламан.
Ўқиб олим бўлган куниниг
Мен ҳам «олим» бўламан.
Шундан кейин бошладим
ишни,
Ўқияпман бўлганча сергак.
Сабаби, мен дадам учун
ҳам
Энди олим бўлишим
керак?!

Илҳом АҲРОР.

Миртемир Қодиров сурати.

Аччиқ, аммо очиқ гап

ЖАЗОСИЗ ЖИНОЯТ

ТОЛИБЖОН — қадрдон дўстим. Болаликдан бирга катта бўлганмиз. Шаҳар ички ишлар бошқармасида ишлайди. У билан тез-тез учрашиб турамиз. Ширин суҳбатлашамиз. Кўпинча гурунгимиз ёшлик йилларимиздан бошланиб, бола тарбияси-ю ота-онанинг фарзанд олдидаги бурчи билан тугайди. Баъзан тортишиб ҳам қоламиз. Бу гал ҳам шундай бўлди.

— Хўп, яхши, — дея у папкасининг ичидан бир хат олиб қўлимга тутқазди.

— Қани, олдин манавини ўқиб кўр-чи.

Узундан-узун хатни ўқиб ўтиришга тоқатим бўлмаса-да, мажбуран ажи-бужи сатрларга тикилдим.

«Эндигина ўн саккиз баҳорни кўрдим. Бу орада бир марта қамалиб чиқдим. Онамнинг айтишларича «пешонам шўр» экан. Олдинига бутун қилмишимни пешонам шўрлигига йўйдим. Йўқ, кейин билсам гап пешонамда эмас экан. Уни шўр бостириб юрган ўзим эканман. Онам бечора куйганидан, бебошликларимни хас-пўшлаш учун шундай дер эканлар. Мен нодон ёшлик қилиб она меҳри билан йўғрилган бу сўзни бошқача тушунарканман. «Пешонам шўрлигига сиз сабабчисиз», деб онамни гуноҳкор қилиб юрган эканман.

Отам бахтсиз тасодиф билан вафот этганда ҳали бир ёшга тўлмаган мурғак эканман. Онамнинг айтишича, ҳатто ўлим билан олишиб ётганида ҳам отамнинг кўзлари мени излаб жавдираганмиш. Юзларимни силаб туриб, ёруғ дунё билан видолашган экан. Ундан мен учун хотира бўлиб қолган ягона нарса, ота-бола тушган суратимиз. Суратда, отам менга нимадир деяпти, мен жажжи қўлларимни кўксимга қўйиб унга салом бериб турибман.

Онам бошқа турмуш қилмади Бир куни қариндош-уруғлар, қўни-қўшнилар уни қистовга олишди. Шунда у «Ёлғиз ўғлим бегона эркак эшигида юришини истамайман. Минг қилса ҳам ўгай-ўгайда» дегани ёдимда. Кейин ҳўнграб келиб мени бағрига босгани, қайноқ кўз ёшлари билан юз-кўзимдан ўпганлари, худди биров мени олиб қўядигандек қизғанчиқлик билан кўтариб нариги уйга олиб чиқиб кетганлари эсимда. У умрини менга бағишлади. Келажагимни ўйлаб тунни-тонгга улаб мижжа қоқмади. Қоқ ярим кечада бошимни силаб йиғлаб ўтирганида бир неча бор уйғониб кетганман.

Еттинчи синфни аъло баҳолар билан битирдим. Шу йили ёзда эски уйимиз бузиладиган бўлди. Бизга Қорақамишдан икки хонали уй беришди. Янги уйимиз барча қулайликларга эга бўлса-да, лекин қадрдон ҳовлимизни ташлаб кетгимиз келмасди. Ўшанда балки ойим отажонимнинг «чироғи ўчиб қолишидан» ғуссага ботаётган бўлса, мен эски қадрдон дўстларимдан узоқлашиб кетаётганимдан зириллардим.

Кўч-кўронимизни жойлаштириш билан овора бўлиб икки кун кўчага чиқмадим. Чой устида ойим: «Ўғлим, ҳадеб уйда зерикиб ўтирмай кўчага чиқиб бир оз ўйнаб келақолгин. Бу ерда ҳам ўзинг тенги болалар бордир, ўшалар билан танишиб оласан», дедилар.

Истар-истамас ташқарига чиқдим. Йўлагимизда уч-тўрт тенгқурларим турган экан. Карим деган бола мен билан эски қадрдонлардек кўриша кетди. У ёнимиздаги уйда яшайди. Кўчиб келган кунимиз ойисининг қистови билан шкафимизни иккинчи қаватга олиб чиқишимизга ёрдамлашганди.

— Қиз боладек уйга қамалиб олдингми? — деди у кўриша туриб.

Уялганимдан қулоғимгача қизариб кетди. — Ахир ўғил бола деган бундай янги дўстлар билан тил топишиб кетади-да.

Кейин у мени турганлар билан таништирди. Шу-шу Карим билан юлдузимиз бир-бирига тўғри келиб қолди.

— Менга қара, — деди бир куни у, — сени бир жойга меҳмонга олиб бораман. Яхши оғайниларим бор, танишиб оласан.

Меҳмонга борган жойимиз янги мактабимиз орқасидаги ташландиқ майдон экан. Ўн чоғли турли ёшдаги болалар давра олишган. Ҳаммасининг қўлида сигарет. Ўртада ёши биздан каттароқ қорачадан келган сочи қошини қоплаган бир бола ўтирибди. Олдида ярми ичилган бир шиша «Чашма».

Карим ҳамма билан бирма-бир кўришиб чиқди. Мен янги «оғайниларимни» кўриб саросимада эдим.

— Шеф, — деди Карим бояги қора болага мурожаат этиб, — янги меҳмон олиб келдим.

Шеф менга бир чимирилиб қўйди-да ёнидаги миқти болага имо қилди. У оҳиста рўпарамга келди-ю, тўсатдан башарамга бир тарсаки туширди. Калтак зарбидан кўзим чақнаб, ерга йиқилиб тушдим.

— Бўлмайди, латта, — деди шеф.

Миқти боланинг ўзи қўлимдан тортиб турғазиб қўйди.

— Ўтир, лапашанг, — деди у биқинимга бир туртиб.

Индамай ерга чўккаладим. Шеф мени сўроққа тута кетди.

— Чекасанми?

— Мен «йўқ», ишорасини қилдим.

— Ичасанми?.. Бизга мунақа онасининг боласи керак эмас. Сотиб қўяди, — деди шеф, Каримга норози қиёфада тикилиб.

Хаёлимда турли фикрлар чувалашиб кетди. Бир кўнглим ўрнимдан туриб уйга жуфтакни ростлаворгим келди. Лекин уларга ўзимнинг кимлигимни кўрсатиб қўйгим келди. Ўрнимдан туриб миқтининг қандай олдига борганимни-ю унинг башарасига тепиб юборганимни билмай қолдим.

Ҳаммаёқ алғов-далғов бўлиб кетди. Шефдан бошқа ҳамма болалар баравар ига менга ташланишди. Яхшиям бахтимга шеф бор экан. Бўлмаса ҳолим нима кечарди, билмайман. Унинг буйруғи билан ҳамма жойига ўтирди. Миқти жилмайганича қон аралаш тупурди.

— Қойил! — деди шеф ниҳоят менга яқинлашиб. — Шер йигит экансан. Бўлди, бугундан бошлаб биз билан биргасан.

Шеф қўлимга ярим стакан «Чашма» тутди. Қизиқ устида ичиб юбордим. Ўғил болалигим тутиб ўртадаги сигаретга қўл чўздим.

Ҳаммаси шундан бошланди. Худди боши берк кўчага кириб қолгандек эдим. «Янги улфатларимга» қўшилмасликка қанча уринсам, барибир уддасидан чиқа олмасдим. Икки-уч кун кўринмасам «Айғоқчи» (миқтини шундай деб аташарди) уйимизгами, мактабгами келиб мени бошлаб кетарди. Шефдан қўрққанимдан миқтининг сўзини икки қила олмасдим.

Ойим кейинги кунларда ниманидир сезгандек безовталанар, ёмон болаларга қўшилиб қолмаслигимни қайта-қайта уқтирарди. Бир кўнглим ойимга бор гапни рўй-рост айтгим келарди-ю, лекин унинг дилига озор беришдан қўрқардим. Шусиз ҳам у кейинги кунларда юрак санчиғидан тез-тез шикоят қиладиган бўлиб қолганди.

Она кўнгли сезувчан бўлади, деганлари рост экан. Кўза кунда эмас, кунида синаркан. Бир иш устида қўлга тушиб қолдик. Очиғини айтганда қилгиликни бошқалар қилди-ю, лекин мен ҳам воқеа қатнашчиси сифатида жазоландим. Икки йил муддатга ахлоқ тузатиш колониясига жўнатилдим. Вой, ўшандаги ойимнинг йиғлаганлари. Қилгиликни қилган мен-у, лекин ойим бечора нуқул ўзларини айблайдилар. «Мен айбдорман, ҳаммасига мен айбдорман», дея тинимсиз бошларига муштлайдилар. «Мени кечир ўғлим, бехабар қолибман», деб телбаларча мен томонга интиладилар.

Қора қилмишим учун онам таъна қилиш ўрнига, мендан узр сўраши дард устига чипқон бўлди. Ҳаммасига ўшанда тушундим. Шундай меҳрибон, мени дея бутун ёшлигини хазон қилган онамга шунча озор берганим учун ич-ичимдан ўзимни лаънатлардим. Хаёлимда бир фикр тинимсиз чарх урарди: «Онажон, мен келгунча соғ-омон бўлинг!»

Ойижонимнинг ўшандаги қиёфаси кўз ўнгимдан сира-сира нари кетмайди. Колонияда ҳалол ишладим. Жавоб тегадиган кунларим яқинлашиб қолган эди. Бирдан... айтишга тилим бормайди. Тўсатдан бошлиғимиз олдига чақириб қолди. Ҳузурига кирсам, у менга муддатидан илгари жавоб текканини, зудлик билан уйга боришимни, онам касалхонада ётганини айтди. Кўз ўнгим қоронғилашиб кетди.

Эртасига касалхонага етиб келдим. Мени дастлаб оқ халатли бир киши хонасига олиб кирди. Унинг саволларига қани энди жавоб бера олсам. Ҳаяжонланганимдан гапира олмасдим.

— Ҳозир сизни ойингиз олдига олиб киришади, — деди у бироз ўзимни тутиб олганимдан кейин. — Лекин, илтимос, босиқлик билан гаплашинг. Яширадиган жойимиз йўқ, онангизнинг аҳволи оғир. Тўрт кундан бери сизни кутиб ётибди.

Палатага кирдик. Хона тўридаги каравотда онам ётарди. У жуда озиб-тўзиб, синиққан ранглари докадек оқариб кетган эди. Тепасига боришимиз билан у кўзини очди. Олдин врачга, кейин менга тикилди. Таниб ўрнидан туриб кетмоқчи бўлди. Дарҳол уни елкасидан босиб қолишди. Мен чўккалаб, юзига юзимни қўйдим. У мени бир қўллаб бўйнимдан қучоқлади-да сўнг чуқур хўрсиниб: «Хайрият, сени кўрдим, ўғлим» деди.

Кейин бирдан қўллари шалвираб тушди. У қайта кўз очмади. Врач қўлимдан тортиб, хонадан олиб чиқиб кетди.

Йўлакка чиқсам, маҳаллакомимиз Ҳожимурод ака бошчилигида бир неча эркак ва хотинлар туришарди. Улар индамайгина бирин-кетин мени бағриларига босишди.

— Дадил бўл, ўғлим, — деди Ҳожимурод ака мени юпатиб. — Банданинг ҳоли шу. Афсус, бечора эрта кетди.

Ҳожимурод ака мени юпатарди-ю, бироқ кўзларидан тирқираб оқаётган ёшларни яшира олмасди. Буни кўриб қўшниларимиз ўзларини чекка-чеккага олишди. Ҳамма кўз ёшини бир-биридан бекитарди.

Уйга келиб оғзим очилиб қолди. Хонамиз одамга тўлиб кетган эди. Ҳамма ўзича тараддудда эди. Биров кўрпача тўшаса, биров теварак-атрофни супуриб-сидирарди. Улар мени кўришди-ю, росмана аза бошлаб юборишди. Ҳаммасидан рўпарамизда турадиган кекса аёлнинг: «Онанг бечора сенинг дардингда куя-куя адо бўлди», деган гапи эт-этимдан ўтиб кетди. Ҳожимурод ака билагимдан ушлаб четга тортди.

— Қаддингни тут. Сени ёлғизлатиб қўймаймиз. Энди бизникига чиқиб кийиниб ол. Сенга кийим-бош тайёрлаб қўйганмиз. У-бу тамадди қилиб ол... Ҳали толиқиб қоласан ўғлим.

Инсонларнинг ҳимматига қойилман. Эй тавба, мендек бир безорига шунчалар ғамхўрлик-а! Шу вақт кўзимга ҳамма-ҳамма нарса бошқача, тўғриси мунаввар кўриниб кетди. Маҳалламиз кишиларига, Ҳожимурод акадек сахий қалб инсонларга меҳрим товланиб кетди...

Онажонимни бутун маҳалла кўмди. Маросимларини ҳам ўшалар ўтказишди. Тирик эканман, уларнинг бу яхшиликларини ҳеч қачон унутмайман. Улар олдида умрбод қарздорман. Бу дилим амри. Лекин мени бошқа бир нарса қийнайди, кечалари уйқу бермайди. Хўш, энди мен онам олдидаги қарзимни қандай узаман? Ахир менинг ҳасратимда куйиб адо бўлди-ку. Наҳотки онасининг ўлимига сабабчи бўлган мендек ноқобил фарзанд жазосиз қолса? Ахир бу жазосиз жиноят бир умр юрагимни тирнаб, оромимни ўғирламайдими? Шундай экан менинг қилмишимга яраша жазо берилишини истайман.

Аҳмаджон».

Узоқ вақт ўйга толиб қолдим.

— Хўш, бунисига нима дейсиз! — деди Толибжон сукунатни бузиб.

Биз у билан маслаҳатлашиб бу мактубни қандай бўлса шундайлигича оқшомхонлар эътиборига ҳавола этишни лозим топдик. Шояд ушбу мактуб Аҳмаджондек тўғри йўлдан адашган ёшларга ибрат бўлса.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази

«Зенит—7» фирмали техно-савдо маркази

(Чехов кўчаси, 10, метронинг «Ойбек» бекати)

СПОРТ МУХЛИСЛАРИГА ВА ЎЗ САЛОМАТЛИГИ ҲАҚИДА ҚАЙҒУРУВЧИЛАРГА: МАССАЖЁРЛАР, «САЛОМАТЛИК» МАШҚ ҚУРИЛМАЛАРИНИ ВА ВЕЛОСИПЕДСИМОН МАШҚ МОСЛАМАЛАРИНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Агар бетоб бўлиб қолсангиз ва Сизга электр муолажалари керак бўлса, хасталикдан фориғ бўлиш, ўзингизни яна соғлом ва тетик ҳис қилишингизда ЭЛЕКТРОНЕЙРОСТИМУЛЯТОРЛАР ёрдам беради. Сувга ишлов берувчи МАГНИТ ҚУРИЛМАЛАРИ, ЭЛЕКТРОНЕЙРОСТИМУЛЯТОРЛАР даволаш-профилактика муассасаларида ҳам, уй шароитларида ҳам муваффақиятли қўлланилмоқда.

Тез-тез сайр-саёҳатга чиқиб турувчиларга эса САФАР ХАЛТАЛАРИ ВА ҚОЗОНЧАЛАР ТЕРМАСИ АЛБАТТА КЕРАК БЎЛАДИ.

ВЕЛОСИПЕД бўш вақтингизни кўнгилли, айни вақтда саломатлигингиз учун фойдали ўтказишда ёрдам беради. Сотувда — КАТТАЛАР УЧУН ВЕЛОСИПЕДЛАР бор.

Болалар учун эса турли-туман, шу жумладан ҳарбий техника шаклидаги ўйинчоқлар мавжуд. Металлдан ясалган ана шу ўйинчоқларни росмана танк, бронетранспортер ва бошқа ҳарбий техника турларидан ажратолмайсиз.

БОЛАЛАР УЧУН СПОРТ ЎЙИНЛАРИ ТЕРМАСИНИ СОТИБ ОЛСАНГИЗ ФАРЗАНДИНГИЗДА СПОРТГА ҚИЗИҚИШ УЙҒОТИШИНГИЗ МУМКИН.

Уни осонгина болалар хонасида жойлаштирса бўлади. У болаларнинг соғлом, чаққон ва кучли бўлиб вояга етишида ёрдам беради.

АВТОҲАВАСКОРЛАРГА МОЙ УЧУН «ДЕСТА» ВОСИТАСИНИ, «ЖИГУЛИ» ВА «МОСКВИЧ» МАШИНАЛАРИГА ТОРТИШ-ТИРКАШ ҚУРИЛМАСИНИ ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ.

УЙ БЕКАЛАРИГА — ПИШИРИҚЛАР УЧУН ҚОЛИПЧАЛАРНИ.

Ҳаваскор суратказшларга ишлаш учун «ДОН—103» (428 сўм), «БЕЛАРУСЬ 412» (3330 сўм), «АЗОВ» (1012 сўм), Сурат катталагичлари «ПЕЛЕНГ—500 А» (312 сўм), «ПЕЛЕНГ 500 АФ» (360 сўм), «ПЕЛЕНГ 500 К» (240 сўм), «ЭКРАН» (108 сўм), «КИЕВ 66 А» (435 сўм), «ЛЭТТИ» (260 сўм), «КИЕВ 66» (310 сўм) ДИАПРЕКТОРЛАРИ, КИНОПРОЕКТОРЛАР, бошқа суратга олиш асбоб-анжомлари керак бўлади.

Уларни Сиз нақд пулга ва пул ўтказиб харид қилишингиз мумкин.

Агар оилангизда яқин-орада янги меҳмон кутилаётган бўлса, унга УСТИ ЁПИҚ БОЛАЛАР АРАВАЧАСИ керак бўлади. Бунинг устига ҳадемай қиш бошланади. Баланд, қулай ва иссиқ аравача кичкинтойни шамол, қор ва ёмғирдан яхши ҳимоя қилади. У билан ҳар қандай об-ҳавода ҳам сайр қилишингиз мумкин.

ДЎКОНДА ТЕХТАЛОН ТУТҚИЧИ ҲАМ БОР.

Дўконнинг иш вақтини эслатамиз: дўкон соат 9 дан 18.00 гача очиқ, танаффус — соат 13 дан 14.00 гача, дам олиш куни — якшанба.

«ЗЕНИТ—7» ФИРМАЛИ ТЕХНО-САВДО МАРКАЗИ.
«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ЎИИ
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ
АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ ЖАМҒАРМАСИ
«ЁШЛИК» ОЙНОМАСИ.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА

Жумҳурият ёш хонандаларининг анъанавий

«КАМОЛОТ-91»

КЎРИК ТАНЛОВИНИНГ ЯКУНИЙ БОСҚИЧИНИ ЎТКАЗАДИЛАР

Фақат «КАМОЛОТ» кўрик танловидагина Ғиёс БОЙТОЕВ, Охунжон МАДАЛИЕВ, Муҳриддин ХОЛИҚОВ, Ойбек СУЛТОНОВ, Достон УБАЙДУЛЛАЕВ каби хонандалар қўшиқчилик санъатида юлдуз бўлиб сизнинг қалбингиздан жой олишди.

Шуларга ўхшаш янги юлдузларни кашф этишни истасангиз 27 декабрь соат 17.00 да бўлиб ўтадиган танловга шошилинг!

Чипталар «ЮБИЛЕЙ» марказий спорт саройи, Халқлар Дўстлиги саройи кассаларида сотилмоқда.

Оммавий талабномалар қабул қилинмоқда.

Маълумотлар учун телефонлар: 41-45-20, 46-03-12, 46-70-31, 45-92-13.

Чилонзор район ободонлаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Ўзбекистон республикаси давлат спорт қўмитаси

ЎЗБЕКИСТОН БОКС ФЕДЕРАЦИЯСИ
1991 ЙИЛ 10—14 ДЕКАБРЬ КУНЛАРИ

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА

ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО ТУРНИРИ 1991

Финляндия, Румииия, Туркия, Болгария, Польша, Канада, Швеция, Италия, Ўзбекистон ва Иттифоқ Республикалар терма командаларининг кучли боксчилари иштирок этади.

Мусобақалар 10 декабрь соат 17.00 да тантанали равишда очилади.

11 ва 12 декабрда соат 12.00 ва 18.00 да бошланади.

13 ва 14 декабрда соат 12.00 дан ярим финал ва финал мусобақалари бўлиб ўтади.

ТУРНИР БОШ ХАКАМИ: **халқаро тоифадаги ҳакам Т. ҒУЛОМОВ.**

ТЕАТР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА **4/XII да — Севги тумори, 5/XII да — Фигаронинг уйланиши, 6/XII да — Севги ҳақида афсона.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — **4/XII да — Хотинлар «гапи»дан чиққан ҳангома, 5/XII да — Мирзо Улуғбек, 6/XII да — Жонимни ол, жонгинам.**

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — **4/XII да — Лақма куёв, 5/XII да — Қопқон, 6/XII да — Паранжи сирлари.**

КИНО

4 ДЕКАБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройида — «НИНЗАНИНГ ҚОНИ ВА ШАЪНИ» (17.00, 19.00), «ИШОН МЕНГА, СЕВГИЛИМ!» (19.30, **кичик зал**).

Москва — «УЙҚУДАГИ ИТЛАРНИ УЙҒОТМАНГ» (18.20, 20.40).

Тошсовет — «САБР-ТОҚАТ ЧЕГАРАСИ» **(тоқ соатларда).**

Дўстлик — «АФСОНАВИЙ ИКАР МИСОЛИ»... **(ҳар соатда).**

Ёшлик — «БИРГА БАХТЛИМИЗ» **(жуфт соатларда).**

Нукус — «ЭРАМИЗДАН МИЛЛИОН ЙИЛ ИЛГАРИ» (18.30, 20.00).

Лисунов номли — «КАТАЛА» **(жуфт соатларда).**

5 ДЕКАБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «НИНЗАНИНГ ҚОНИ ВА ШАЪНИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00), «ИШОН МЕНГА, СЕВГИЛИМ!» (10.00, 13.00, 16.00, 19.30, **кичик зал**).

Москва — «УЙҚУДАГИ ИТЛАРНИ УЙҒОТМАНГ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.20, 20.40).

Тошсовет — «САБР-ТОҚАТ ЧЕГАРАСИ» **(тоқ соатларда).**

Дўстлик — «АФСОНАВИЙ ИКАР МИСОЛИ»... **(ҳар соатда).**

Ёшлик — «БИРГА БАХТЛИМИЗ» **(жуфт соатларда).**

Нукус — «ЭРАМИЗДАН МИЛЛИОН ЙИЛ ИЛГАРИ» (12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.30, 20.40).

Лисунов номли — «КАТАЛА» **(жуфт соатларда).**

Тошкент шаҳар газмол ва кийимлар савдо ташкилоти жамоаси 43/1-дўкон мудири **Мухамадамин Халилович МУМИНОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Таштеплоцентраль» корхонаси жамоаси «Таштеплоцентраль» корхонасининг директори **Ўткир Самиғович ҲОШИМОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекистон саноат қурилиш пайчилик тижорат банки Меҳнат бўлими» бошқарувчиси С. Муҳитдиновга отаси **Ҳусниддин МУҲИТДИНОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ АГРЕГАТ ЗАВОДИГА

Токарлар, фрезерчилар, силлиқловчилар, электр монтёрлар, кўприкли кранларнинг кранчилари, темирйўл кранларининг кранчилари, рақамли-дастур билан бошқариладиган дастгоҳларнинг операторлари, пармаловчилар, созловчилар, механика-йиғув ишлари чилангарлари, термистлар, қирқувчилар, гальваниклар, дурадгорлар

ҚЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай, ўртача иш ҳақи — 600 сўмдан 800 сўмгача.

Заводда иккита болалар боғчаси, кашшофлар оромгоҳи бор. Агрегат заводининг Маданият саройида мириқиб ҳордиқ чиқаришингиз мумкин. Спорт ишқибозлари учун эса ўйингоҳ мавжуд. Бундан ташқари, тиббий-санитария қисми, ётоқхона ҳам завод ходимлари хизматида бўлади.

ИШ БОШЛАНИШИ ВА ТУГАШИГА АВТОБУС БЕРИЛАДИ.

Ишчилар навбат тартибида турар жой билан таъминланадилар.

Ёлғиз кишилар шаҳар аҳолиси рўйхатига қайд қилинадилар.

Заводга 10, 43, 48, 56, 85-автобуслар; 7, 10-троллейбуслар; 27-трамвай билан бориш мумкин.

Агрегат заводининг манзилини эслатиб ўтамиз: Уста Ширин кўчаси, 117-уй.

ТОШКЕНТ АГРЕГАТ ЗАВОДИ.
«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

Ҳар тўғрида

ПЕКИН. Эндиликда Хитойдаги барча катта ва ўртача шаҳарларда полиция ва ҳарбий хизматчилар нарядлари кўчаларда ва майдонларда соқчилик қилади. Бу ҳақда Синхуа агентлиги ХХР жамоат хавфсизлиги вазирлиги вакилининг гапларига асосланиб хабар қилди.

Бу чора ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга ва жиноятчиликнинг олдини олишга кўмаклашмоғи лозим. Сўнгги бир неча йил ичида Пекин ва бошқа айрим шаҳарлар кўчаларида, айниқса байрам кунларида соқчиларнинг юриши оддий воқеа бўлиб қолди. ХХР жамоат хавфсизлиги вазирлиги вакилининг гапларига қараганда самарадорлиги исботланган бу тажриба эндиликда бутун мамлакатда оммалаштирилади. Хитой ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари вакилларининг яқинда бу ерда бўлиб ўтган кенгашида таъкидланганидек, маҳаллий маъмурлар жиноят кўпаётганидан, шунингдек «Мамлакат ичкарисида аксилинқилобчи кучлар кўпорувчилик фаолияти кучаяётганидан» жиддий ташвишланмоқдалар. «Фачжи Жибао» газетаси келтирган маълумотларга кўра, ўтган йилнинг ўзидагина ХХРда 5 миллионга яқин жиноятчи қамоққа олинган.

Муҳаррир ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

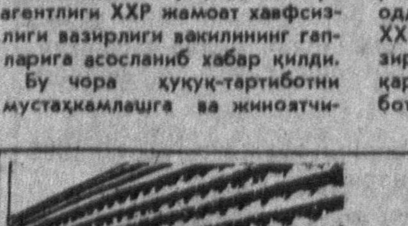

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

78.308 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690. Буюртма 6483. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 12.00. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10